

„Mergând, învățați toate neamurile...” (Matei 28, 19)

Viața , școlii tale

Nr. 13 (octombrie—decembrie) 2022

REVISTĂ ȘCOLARĂ DE CULTURĂ, SPIRITUALITATE ȘI CREAȚIE,
CU APARIȚIE TRIMESTRIALĂ

Colegiul de redacție

Președinte,

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan,
Arhiepiscopul Iașilor și
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Vicepreședinte,

Director,
Pr. prof. Petru-Georgel Chichioacă

Coordonatori,

Prof. Cristina-Ionela Ignat
Prof. Corina-Geta Hapeci
Pr. prof. Cosmin-Constantin Pristavu
Pr. Vasile-Ionuț Crețu

Redactori,

Cadre didactice
Elevi și absolvenți
Colaboratori

Tehnoredactare și design,

Pr. Cosmin Pristavu

Corector,

Pr. Vasile-Ionuț Crețu

Adresa redacției:

Str. Poștei, nr. 14, mun. Dorohoi, jud. Botoșani
Email: semdorohoi@yahoo.com
www.facebook.com/seminaruldorohoi
Cod poștal 715200
Tel. / fax. 0231611961

„Viața școlii tale” este o revistă școlară de cultură, spiritualitate și creație, cu apariție trimestrială, realizată de elevii și profesorii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi.

Revista apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

Responsabilitatea pentru articolele publicate în revista „Viața școlii tale” revine în exclusivitate autorilor. Lucrările, ilustrațiile și fotografiile cuprinse în această revistă pot fi reproduse, preluate sau utilizate numai cu menționarea sursei.

Editura Prosexi
Tiparul executat la Tipografia Cprint
Dorohoi, 2022

Cuprins

<i>Cuvânt înainte</i>	<i>p. 2</i>
<i>Rugăciunea lui Iisus – un mod de viață.....</i>	<i>p. 3</i>
<i>Importanța rugăciunii în viața elevilor și a profesorului de religie.....</i>	<i>p. 8</i>
<i>Vizitarea principalelor obiective religioase și culturale din municipiul Dorohoi.....</i>	<i>p. 11</i>
<i>„Paisianismul și redescoperirea rugăciunii” - Sesiune de referate.....</i>	<i>p. 12</i>
<i>Detectiv în lumea profesiilor.....</i>	<i>p. 12</i>
<i>„Dacă te rogi cu adevărat, ești teolog”.....</i>	<i>p. 13</i>
<i>„Sănătatea, prețuiește-o cât o ai!”</i>	<i>p. 13</i>
<i>Balul bobocilor 2022.....</i>	<i>p. 14</i>
<i>Rugăciunea, izvor de tinerețe și bucurie duhovnicească.....</i>	<i>p. 15</i>
<i>Maica Domnului – prototip al vieții isihaste.....</i>	<i>p. 16</i>
<i>Învățăături practice despre rugăciunea inimii la Sfântul Grigorie Palama (1296-1359), model pentru creștinii de azi.....</i>	<i>p. 18</i>
<i>Pe urmele sfinților isihști.....</i>	<i>p. 21</i>
<i>Priveghere la Paraclisul Seminarului.....</i>	<i>p. 22</i>
<i>Proiect „Masa Bucuriei”.....</i>	<i>p. 23</i>
<i>Sfântul Iacob Putneanul, Mitropolitul Moldovei.....</i>	<i>p. 24</i>
<i>Sfântul Paisie Velicicovschi – model de rugător.....</i>	<i>p. 25</i>
<i>Săptămâna fructelor și legumelor donate, la Seminarul Teologic Dorohoi</i>	<i>p. 28</i>
<i>„Ion și Doina Aldea-Teodorovici, două inimi gemene”.....</i>	<i>p. 28</i>
<i>ERASMUS+, de la tradiție la inovație la Seminarul „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi.....</i>	<i>p. 29</i>
<i>Un pios omagiu, de dor sublim, pentru Părintele nostru, Constantin!.....</i>	<i>p. 30</i>
<i>Edinburgh Vaults.....</i>	<i>p. 32</i>
<i>Recenzie film „Ratatouille”.....</i>	<i>p. 34</i>
<i>Recenzie carte „Logodnicii ”</i>	<i>p. 35</i>
<i>Recenzie carte „Fantoma Aniei”</i>	<i>p. 36</i>
<i>Știați că?.....</i>	<i>p. 36</i>

ISSN 2783-9931 ISSN - L2783-9559 (on-line)

ISSN 2783-9559 ISSN - L2783-9559

Cuvânt înainte

Dragi cititori,

Anul 2022 a fost proclamat de Patriarhia Română ca *An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț*. Alături de celelalte Seminarii și Licee teologice ortodoxe din țară, Seminarul "Sfântul Ioan Iacob" din Dorohoi s-a înscris pe traiectoria proiectării și desfășurării în cursul acestui an a unor activități ce au avut ca reper tema stabilită de Sfântul Sinod, precum: conferințe, simpozioane, sesiuni de referate, dezbateri, vizite tematice, pelerinaje, activități misionare etc.

Prin urmare, veți regăsi în numărul de față al revistei noastre numeroase articole, studii și referate care au ca temă centrală rugăciunea și foloasele ei pentru viața duhovnicească a tinerilor (și a creștinilor, în general), dar și materiale legate de preocupările curente ale elevilor și cadrelor didactice din Seminar (proiecte Erasmus+, Balul bobocilor 2022, activități misionare, creații literare, recenzii etc).

Nădăjduim că și în urma lecturării acest număr al revistei *Viața școlii tale* veți simți folos duhovnicesc, dar și bucurie că avem parte de tineri talentați și binecuvântați de Dumnezeu cu multe și alese daruri.

DIRECTOR.
Pr. Prof. Petru-Georgel CHICHIOACĂ

Rugăciunea lui Iisus – un mod de viață

Ascult inima și aud înlăuntru: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.» Încerc să-mi amintesc vreun lucru și vreun eveniment din trecut, dar nu pot. Toate gândurile se odihnesc într-o pace nespusă, iar în toată ființa mea domnește o bucurie și o râvnă negrăită după Dumnezeu. Aceasta este starea Îngerilor și a Sfinților, starea viețuirii în plinătatea harului.” ne transmitea cu două decenii în urmă Părintele Tadei, starețul mănăstirii Vitovnița.

În timpurile prezente, dintr-un pragmatism exagerat, așteptările oamenilor sunt orientate către eficiență imediată, rezultate concrete, vizibile în cel mai scurt timp posibil. Având cu precădere eforturile orientate spre ce aduce avantaje, foloase materiale imediate, către ce este mai rentabil pe moment, ne îndepărtăm de ceea ce ar trebui să reprezinte autenticul motiv și scop al viețuirii noastre pe acest pământ: rugăciunea...

Rugăciunea este o treaptă în urcușul duhovnicesc, dar este și un drum, în același timp, care conține el însuși mai multe trepte. În *Capetele despre rugăciune și curăția inimii*, Sfântul Grigorie Palama arată că puterea rugăciunii constă în desăvârșirea comuniunii omului cu Dumnezeu, pregătită și începută prin lucrarea virtuților. Rugăciunea este specifică omului, ființă rațională, ca legătură a sa cu Creatorul. Fiind o lucrare a minții, rugăciunea devine eficientă numai atunci când mintea depășește patimile și războiul gândurilor.

A vorbi despre rugăciune poate constitui un nonsens pentru cei de părere că, rugându-se, ar depune un efort prea mare și pentru o durată prea lungă – toată viața – fiindcă nu au timp (sau, mai bine zis, nu reușesc să-și găsească suficient timp!). Țintind permanent către găsirea fericirii în lucruri palpabile, unii oameni, deși pretind a fi credincioși, din necunoaștere sau din lipsa recunoașterii puterii rugăciunii, refuză să înțeleagă că rugăciunea trebuie să fie pentru creștinul autentic un mod de viață.

Rugăciunea constituie un factor de însănătoșire și întărire spirituală a ființei celei rugătoare, dar și factor de însănătoșire colectivă, într-un plan mai profund, prin consolidarea coeziunii sociale. Cel ce se roagă îi poartă și pe ceilalți în rugăciune, îi are în inima lui – ei simt aceas-

ta și vin spre el. Sfântul Serafim de Sarov a spus: „Împacă-te cu Dumnezeu și mulți oameni vor veni să se împace cu tine”. Pornind de la aceste sfinte învățături, Arhimandritul Gheorghios Kapsanis – Egumenul Mănăstirii Grigoriu din Sfântul Munte Athos – mai adăuga că: „În tradiția isihastă a Bisericii se observă că pe măsură ce Părinții care se împăcau cu Dumnezeu și se afundau în pustie, mulțimi tot mai numeroase veneau la ei pentru binele lor”.

Spiritualitatea răsăriteană a încercat să deslușească situația-problemă rezumată în întrebări precum: „Cum să te rogi neîncetat? Cum să fii nu doar un om care participă în fiecare duminică sau mai des la Sfânta Liturghie, la Slujba Euharistică, ci, potrivit îndemnului paulin citat mai sus să fii un om euharistic?” Cum ar putea un om a fi nu doar cel care sfințește timpul – rugându-se la principalele „ceasuri” ale zilei, ci un „om liturgic”, capabil să sfințească fiecare moment?

Să faci totul cu sentimentul prezenței lui Dumnezeu, recunoștință față de El, precum și cu dragoste și grijă față de aproapele, poate constitui un răspuns potrivit. „În orice gând sau faptă prin care sufletul aduce închinare lui Dumnezeu, el se află cu Dumnezeu” – spune Sfântul Macarie cel Mare.

Rugăciunea neîncetată „este să-ți silești sufletul către Dumnezeu, cu multă evlavie și cu multă dragoste..., să te încredințezi lui Dumnezeu în toate faptele și în tot ce ți se întâmplă”, potrivit cuvintelor Sfântului Maxim Mărturisitorul.

Răspunsul oferit de isihasm la această preocupare îl constituie Rugăciunea inimii sau Rugăciunea lui Iisus: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Ea se poate rosti oricând și oriunde, potrivindu-se la fel de bine și nevoitorului din pustie, și creștinului care viețuiește în tumultul cetății.

Rugăciunea lui Iisus are ca „scop” să ne facă în întregime „asemenea cu” Hristos prin chiar „trupul smereniei noastre” (Filipeni, 3, 21). „Fără simțirea duhovnicească, spune Sfântul Grigorie Sinaitul, nu putem gusta fericirea celor dumnezeiești. Din cauza patimilor care neucid puterile firești, nu mai simțim lucrarea Duhului Sfânt. Și este mort duhovnicește acela ce nu aude, nu vede și nu simte duhovnicește”. Iar Sfântul Clement al Alexandriei învață: „Îl putem chiar pre-gusta

pe Dumnezeu dacă ne străduim ca prin toate senzațiile să întâlnim realitatea oricărei ființe și să nu ne îndepărtăm înainte de a pătrunde în acel „dincolo” al lui Dumnezeu... în acest „dincolo” descoperim nemărginirea lui Hristos și în ea, prin sfințenia Lui, înaintăm spre adâncul infinității Sale, până la a-L întrezări pe Cel atotputernic”.

Adevărata „cunoaștere”, cea care deschide spre „viața veșnică”, înseamnă „să simți totul în Dumnezeu”. Este important să începem așadar a ne simți cu adevărat propriul trup, pentru că noi suntem co-trupești cu Hristos: prin Botez ne-am „scufundat” în El și ne-am „îmbrăcat” (Romani 6,1-11) în El, prin Euharistie suntem „asimilați” în El în sensul cel mai realist al cuvântului, adică trupul Lui devine trupul nostru și sângele Lui curge în venele noastre (Ioan 6,1-11).

O experiență contemporană care dovedește că practicarea rugăciunii lui Iisus este posibilă în orice condiții este ilustrată și în Cântarea Cântărilor 2,5: *„Eu dorm, dar inima mea veghează”*. Așadar, rugăciunea neîncetată este, de fapt, o stare de rugăciune dincolo de cuvinte.

Practicarea Rugăciunii lui Iisus nu pretinde o cunoaștere specializată sau o inițiere deosebită. Pentru începător este de ajuns hotărârea de a se ruga; el poate, pur și simplu, să rostească Numele lui Iisus: *„Pentru a merge, trebuie făcut primul pas; pentru a înota, trebuie să te arunci în apă. Pentru a invoca Numele lui Iisus, fă același lucru. Rostește-I Numele cu adorație și iubire. Unește-te cu acest Nume. Nu analiza prea mult; gândește-te pur și simplu la Iisus. Rostește-I ușor, dulce și liniștit Numele dumnezeiesc”*.

Printr-o rostire repetată, Rugăciunea lui Iisus, devine aproape o obișnuință inconștientă. Rugându-ne astfel, putem să viețuim în prezența lui Dumnezeu oriunde ne poartă rutina zilnică – acasă, la bucatărie, alături de cei dragi, la cumpărături, la serviciu ori chiar așteptând la medic, nu numai în sanctuarul singurătății.

Sfântul Teofan Zăvorâtul arată cum „Rugăciunea inimii” capătă două forme distincte:

„arzătoare, când omul se nevoiește el însuși să se ridice”

„spontană, când rugăciunea ființează și se rostește singură”

În primul caz conlucrează efortul conștient al omului cu harul care îl susține în mod natural. În al doilea caz, se ridică prin ea însăși și este acordată omului ca un

dar. Nu mai este el cel care se roagă, ci Duhul lui Dumnezeu care se roagă în el. O astfel de rugăciune, ca dar, apare din timp în timp sau poate fi necurmată. Când este necurmată, ea se produce orice ar face omul, fie că scrie, fie că citește; ea se prelungește în vis și în somn, și este prezentă dimineața la trezire. Ea nu mai este o serie de acte, ci o stare, așa cum zice și Sf. Ap. Pavel: *„Rugați-vă neîncetat”* (I Tesaloniceni 5,17).

După Sf. Isaac Sirul: *„Când Duhul își face sălaş într-un om, acesta nu încetează să se roage pentru că Duhul se roagă continuu în el. Astfel, fie că se află în stare de veghe, fie că doarme, rugăciunea nu se oprește niciodată în sufletul său, și chiar dacă mănâncă sau bea, dacă face o treabă anume, chiar dacă e scufundat în somn, parfumul rugăciunii respiră spontan în inima lui.”*

Din punct de vedere teologic, Rugăciunea lui Iisus cuprinde adevărul întreg al Evangheliei. Formată dintr-o scurtă frază, ea conține cele două taine principale ale credinței creștine: taina Întrupării Fiului lui Dumnezeu și taina Sfintei Treimi. În primul rând este mărturisit Hristos ca om și Dumnezeu; numele omenesc de „Iisus” indică natura umană luată din sânul Sfintei Fecioare Maria, iar numele de „Domn” și „Fiu al lui Dumnezeu” arată dumnezeirea Sa. În al doilea rând, Rugăciunea lui Iisus vorbește, chiar dacă nu în mod direct și explicit, de cele trei Persoane ale Sfintei treimi. Adresându-ne celei de a doua persoane a Sfintei Treimi, lui „Iisus”, ne adresăm de asemenea și Tatălui, căci Iisus este numit „Fiul lui Dumnezeu”; iar Sfântul Duh este de asemenea prezent, căci nimeni nu poate spune că „Iisus este Domn decât numai în Duhul Sfânt” (I Corinteni 12, 3). Astfel, Rugăciunea lui Iisus este în același timp hristocentrică și trinitară.

La început rugăciunea lui Iisus este o rugăciune verbală, spusă ca și altele, cu glas tare sau murmurat, pronunțată cu limba și buzele. În același timp, printr-un act deliberat de voință, atenția trebuie concentrată asupra sensului rugăciunii. În vremea acestei etape inițiale, repetiția continuă și atentă a rugăciunii lui Iisus se revelează ca o lucrare epuizantă și arzătoare, cerând o umilă perseverență.

Cu timpul, rugăciunea lui Iisus devine mult mai interioară, și mintea o repetă fără nici o mișcare exterioară a buzelor sau a limbii. Pe măsură ce se adâncește această interiorizare, concentrarea atenției devine mult mai ușoară. Rugăciunea atinge, încet-încet, ritmul său

propriu. În unele momente ea se repetă interior aproape spontan, fără un act conștient al voinței noastre. După cuvintele starețului Partenie „un gingaș șipot de apă surură în adâncul nostru”. Asta dovedește că ne apropiem de a treia etapă.

În sfârșit, rugăciunea lui Iisus intră în inimă, dominând personalitatea întreagă. Ritmul său se identifică din ce în ce mai direct cu ritmul inimii până acolo că în final devine necurmat. Ceea ce la început necesita eforturi penibile și constante este acum o sursă nesecată de pace și bucurie. Spune Sfântul Teofan Zăvorâtul: „mâinile la lucru, mintea și inima cu Dumnezeu”.

În rugăciunea curată este vorba de unirea minții (nous) cu inima. Nu trebuie ca mintea să rămână singură, nici ca inima să rămână singură. O rugăciune care se face numai cu mintea este o rugăciune rece; o rugăciune care se face doar cu inima este pur sentimentală care ignoră tot ceea ce Dumnezeu ne-a dat, ceea ce ne dă și ne va mai da în Iisus Hristos. *„Este o rugăciune fără orizont și fără perspectivă, o rugăciune în care nu știm de ce să-i mulțumim lui Dumnezeu, pentru ce îl laudăm nici ce să-i cerem. Omul care se roagă are sentimentul că se pierde într-un infinit impersonal. E un sentiment care ignoră faptul că el face experiența unui Dumnezeu personal. Și deci nu este rugăciune”* – afirmă Părintele Profesor Dumitru Stăniloae.

Trebuie să precizăm, încă o dată, că această întâlnire a minții cu inima nu se face prin ridicarea inimii în minte, ci prin coborârea minții în inimă. Aceasta înseamnă că nu inima își află odihna în minte, ci mai degrabă mintea își află odihna în inimă adică în adâncul inimii strâns unite cu adâncul lui Dumnezeu, obiectul căutării sale.

Rugăciunea lui Iisus are și alte fundamente biblice:

-rugăciunea orbului: „Iisuse, Fiul lui David, ai milă de mine” (Luca 18,38)

-rugăciunea vameșului: „O, Dumnezeule, ai milă de mine păcătosul” (Luca 18,13)

Pentru creștini, „fiul lui David” este deja „Fiul lui Dumnezeu”, deci forma rugăciunii lui Iisus este în mod clar cu bază scripturistică.

Rugăciunea inimii pe care o cunoaștem astăzi provine din monahismul egiptean din secolul al IV-lea. Monahii o numeau, ca și Părinții deșertului, „Meditația tainică”, „amintirea de Dumnezeu”. Ei foloseau formule scurte:

Sf. Macarie: „Doamne, ajută-mă”

„Doamne, Fiul lui Dumnezeu, ai milă de mine”

„Eu, ca om, am greșit, Tu, ca Dumnezeu, ai milă de mine”.

Aceste scurte rugăciuni le foloseau pentru a se ajuta în nevoința de a obține rugăciunea continuă.

Corpul tradițional de învățători din jurul rugăciunii lui Iisus, unele scrise, majoritatea însă orale, poartă numele de isihasm (gr. isihia = liniște, odihnă).

Trei elemente atrag atenția îndeosebi asupra rugăciunii inimii:

1. Unitatea dintre două sentimente:

-adorarea Mântuitorului pentru iubirea și slava Lui

-zdrobirea inimii pentru păcătoșenia noastră

din care decurge căința și tristețea neputinței noastre de a răspunde dragostei Domnului și bucuria și nădejdea iubitoare.

2. Caracterul intens hristologic al rugăciunii, care se referă la:

-viața pământească a Domnului întrupat: „Iisuse Hristoase”

-Dumnezeirea Sa: „Fiul lui Dumnezeu”

fără a fi însă o formă de meditație prin imagini mentale sau concepte asupra diverselor episoade din viața Domnului.

3. Invocarea Numelui este simplă, nu cere nici o pregătire prealabilă, totul este să începi. „Faceți liniște în suflet, pace și reculegeți-vă, apoi începeți invocarea Numelui cu respect și dragoste. Nu vă gândiți că sunteți pe cale să invocați Numele, ci gândiți-vă la Iisus însuși. Pronunțați-I Numele încet, lent, dulce”

Rugăciunea inimii neîncetată învinge răul prin nădejdea în Dumnezeu; ea îl conduce pe om la o sfințenie a simplității, retrăgând mintea lui de la obișnuința de a se risipi în gânduri diverse și o face să rodească planuri pentru sine și aproapele, păzind-o în sărăcie duhovnicească (smerenie) și umilință a gândurilor. În asta constă formarea omului rugăciunii. El pierde obișnuința de a fi distrat, de a se rătăci în gânduri rele sau neimportante, și cu cât se înrădăcinează în suflet sfințenia simplității, cu atât se distrug vechile obiceiuri și omul devine ca și un copil, nebun de dragoste pentru Dumnezeu Hristos, adică își pierde înțelepciunea lumească și se împărtășește de Dumnezeu printr-o inteligență duhovnicească.

Curiozitatea, defăimarea, neîncrederea și bănuielile sunt, de asemenea, distruse prin rugăciunea

neîncetată, ceilalți încep să ni se pară buni și astfel se naște iubirea pentru oameni.

Cel ce se roagă neîncetat rămâne în Domnul, îl recunoaște pe El ca Dumnezeu, câștigă teama de Dumnezeu, din care ia naștere curăția, și aceasta generează iubirea de Dumnezeu cea dumnezeiască. Iubirea de Dumnezeu îl umple de darurile Duhului, al cărui templu este.

Istorieară despre puterea „Rugăciunii lui Iisus”

Un frate, lucrător al rugăciunii minții și a inimii, rugându-se, a avut următoarea vedenie: «A văzut cu mintea sa că se află în Iad, în Tartar, acolo unde este locuința tuturor demonilor. Acolo a văzut o cetate foarte mare, care era plină de întuneric foarte gros și aproape pipăibil, despre care, spune Mântuitorul nostru Iisus Hristos: „Acolo va fi întunericul cel din afară”, deoarece nici o rază de lumină nu pătrunde acolo. Acolo a hotărât Domnul să locuiască demonii, în vecii vecilor. Iar porțile acestor cetăți erau mari și puternice, fiind păzite de câțiva demoni înfricoșător de urâți. Înăuntrul cetății locuiau demoni fără de număr. Unii dintre ei ieșeau din cetate, iar alții intrau, ca albinele în stup.

Fratele stătea lângă drum. Era aplecat, fruntea lui sprijinindu-se pe genunchi, trupul lui fiind arcuit ca un pod, iar pieptul lui adâncit ca o boltă.

Astfel stând, fratele spunea cu durere, din inimă: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Spunând astfel rugăciunea, la fiecare rugăciune a sa, ieșea din gura lui o flacără de foc imaterială, care se îndrepta către un demon și-l ardea, încât demonul rămânea pe loc ca „un buștean”. Spunând mai departe rugăciunea, alt demon era ars de para de foc ce ieșea din gura lui. Rugându-se fratele astfel mai mult timp, a reușit cu Darul lui Dumnezeu să ardă mai mulți demoni, care stăteau în fața porților iadului.

Demonii, care se aflau înăuntrul cetății, vedeau că dispar demoni, vedeau și sabia de foc a „Rugăciunii lui Iisus”, care îi nimicea, dar de unde venea aceasta nu puteau afla, pentru că numele lui Dumnezeu îi amețea, precum amețește fumul albinele.

Atunci, au mers și au spus cele întâmplare împăratului lor, Satana, care aflând de nenorocire, s-a tulburat foarte, dar se temea să iasă din cetate, pentru a nu fi ars și el. A scos, însă, capul său necurat afară din cetate, pentru a vedea ce se întâmplă și de unde vine sabia de foc. În acele clipe, flacăra de foc a rugăciunii l-a

atins în față, arzându-l. Atunci, s-a retras repede înăuntru, închizând porțile iadului.

Iar fratele, venindu-și în fire și cugetând la cele întâmplare, se bucura de nimicirea demonilor, slăvind și mulțumind Domnului nostru Iisus Hristos, care a dat atâta har și putere celor care îl iubesc din tot sufletul și îl cheamă din adâncul inimii în ajutor».

În ciuda tendinței noastre de a considera epoca contemporană ca pe o eră a secularizării și a apostaziei, constatăm, cu surprindere, că în prezent Rugăciunea lui Iisus este practică de un număr mult mai mare de persoane decât a fost vreodată. Dacă nu cu mult timp în urmă era practică doar în câteva așezăminte monahale, astăzi s-a generalizat și este îmbrățișată de tot mai mulți creștini din toată lumea. În timpurile noastre, Rugăciunea lui Iisus este prețuită datorită ușurinței de a fi rostită oricând și oriunde. Este o rugăciune de toată vremea. Prin ea putem atinge, simplu și direct, cele mai înalte taine ale contemplării. Nu cere cunoștințe speciale, nici o pregătire deosebită și oricui dorește să se angajeze pe această cale îi spunem doar atât: „Începeți pur și simplu!”. Este rugăciunea pustnicului și a sihastrului, dar este, de asemenea, și rugăciunea ce ni se oferă și nouă în momentele de tensiune, de zgomot sau de împrăștiere - și, mai ales, în momentele de durere, fizică sau psihică - atunci când alte forme de rugăciune nu mai sunt posibile. Iată de ce chemarea Sfântului Nume a devenit rugăciunea de căpătâi pentru „epoca noastră zbuciumată”. Mai mult, ea poate fi o rugăciune „pasarelă”, „de legătură”, o rugăciune ecumenică, o rugăciune cu o lungă și bogată istorie, comună creștinilor copti, greci și latini; ea face parte din patrimoniul comun tuturor creștinilor și poate fi un instrument puternic în efortul comun de reconciliere.

Astăzi, știința începe să confirme realitatea mărturisită de întreaga Tradiție isihastă că întruparea lui Hristos în noi, scopul „Rugăciunii lui Iisus”, schimbă însăși substanța firii, până la modificarea măduvei osoase, a sângelui, a structurii celulei...

Aici vedem cât de nouă a fost, pentru istoria omenirii, concepția creștinismului despre trup. În conștiința religioasă necreștină, trupul a fost întotdeauna mai mult sau mai puțin refuzat în numele spiritului. În antropologia antică se dezvoltase deja un dualism extrem după care trupul era considerat o închisoare a sufletului. Or, întreaga metafizică a întrupării lui Dumnezeu, taina

întemeietoare a creștinismului, are la temelie tocmai recunoașterea caracterului metafizic al corporalității omenești, adevăr exprimat cu putere în învățătura despre învierea trupurilor (îndumnezeirea omului). Metafizic vorbind, trupul omului face parte din ființa sa, iar moartea, deși distruge trupul, nu-l poate anihila cu totul. „Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt Care este în voi?” - spune Sfântul Apostol Pavel - și că „trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos?” (I Corinteni 6, 19 și 6, 15).

Unul din marile semne doveditoare ale acestei învățături este dorul aflat în fiecare om de la cea mai fragedă vârstă, dor spiritual de nestins, adânc gravat, ca un gol de neumplut, atât în sufletul cât și în trupul său. Trupul îl simte până în „măruntaiele” sale. Altfel spus, trupul nu este un obiect pe care îl ai, ci manifestarea fizică a ceea ce este metafizic, de dincolo de fizic, față vizibilă a tainei invizibile a ființei umane, exteriorizare în planul istoriei a dimensiunii lăuntrice, de dincolo de spațiu și timp, a omului. Dacă am parafraza cuvântul „trup”, am putea spune că înseamnă „felul nostru de a fi aici, în lume”. În Vechiul Testament, nici măcar nu există un cuvânt anume care să însemne „trup” ca realitate separată de restul! Omul este un tot inseparabil: întotdeauna și sub toate aspectele este spiritual și truesc, este o „perihoreză” cum spun Sfinții Părinți, o întrepătrundere reciprocă și totală. Juxtapunerea: trup plus suflet plus spirit este urmarea sfășierii originare a păcatului ce ne-a despărțit de Dumnezeu.

Pentru cei mai însemnați Părinți ai Bisericii (Sfântul Irineu, Sfântul Grigorie de Nyssa, Sfântul Grigorie Palama), omul întreg a fost făcut după chipul lui Dumnezeu, adică: ființa umană este în întregime, trup-suflet, în comuniune cu Dumnezeu și ca atare „îmbrăcat în Cuvântul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt”. Așadar, însuși trupul omului este după chipul lui Dumnezeu, după chipul Cuvântului Care este Dumnezeu întrupat. Cum învață Sfântul Sofronie al Ierusalimului, „trupul nostru a fost, în același timp, trup și trupul Cuvântului lui Dumnezeu... căci în El și nu în sine însuși își are existența”. Persoana lui Hristos și-a însușit trupul omenesc și l-a slăvit pentru vecie introducându-l în sânul Sfintei Treimi în ziua Înălțării Sale.

Rugăciunea lui Iisus este practică în mod special de monahi și monahii. Cu mare folos însă, această rugăciune poate fi rostită și de laicii de toate categoriile sociale sau profesionale – copii, părinți buni, oameni căsătoriți sau nu, muncitori, profesori sau șoferi, medici

sau psihiatri, judecători sau polițiști. Fiecare va căpăta mai multă putere în îndeplinirea sarcinilor sale, va resimți puterea rugăciunii în relațiile interumane. Invocarea numelui lui Iisus cu atenție nu separă oamenii, ci-i unește puternic, așa cum nimic altceva n-ar putea face, sensibilizându-i pe unii la neliniștea și frământările celorlalți. Rugăciunea lui Iisus face din fiecare „un om pentru ceilalți”, un instrument viu al participării la pacea lui Dumnezeu, un centru dinamic de împăcare.

Rugăciunea reprezintă o minune care face minuni: Îl coboară pe Dumnezeu și înalță sufletul către El. Este o minune pe care o putem săvârși și de care ne putem împărtăși zilnic, plecând genunchii trupului dar, mai ales, ai sufletului și înălțând mintea noastră spre Domnul. Urmează doar să-i înțelegem sensul și să o cultivăm spre și pentru desăvârșirea noastră, căci ea este semnul omenității și izbăvirii noastre!

Bibliografie:

- Aghioritul, Cuviosul Paisie, *Cuvinte duhovnicești, VI, Despre rugăciune* (Trad. din limba greacă de Ieroschim. Ștefan Nuțescu), Ed. Evanghелиsmos, București, 2013
- Antonie, Arhiepiscop de Golansk, *Calea rugăciunii lăuntrice*, Ed. Bunavestire, Galați, 2003
- Goettmann, Alphonse și Rachel, *Rugăciunea lui Iisus. Rugăciunii inimii* (Trad. de Monahia Siluana Vlad), Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007
- Paraschiv, Ierod. Cleopa, Dobzeu, Arhim. Mina, *Rugăciunea lui Iisus. Unirea minții cu inima și a omului cu Dumnezeu*, Ed. Agaton, Făgăraș, 2002
- Sofronie, Arhimandritul, *Rugăciunea, experiența Vieții veșnice* (traducere de Diac. Ioan I. Ică jr.), Ed. Deisis, Sibiu, 2007
- Ware, Episcop Kallistos, *Rugăciunea lui Iisus*, Editura Orthodoxos Kypseli, Tesalonic, Grecia
- Zăvorățul, Teofan, *Arta rugăciunii* (Traducere din limba franceză de Silvan Guranda), Cluj Napoca, 2005
- <http://www.mitropolia-ro.de/index.php/ro/publicatii/cuvinte-de-invataura/676-rugaciunea-lui-iisus-inima-spiritualitatii-ortodoxe-viena-12-11-2013>
- <https://www.sfantacruce.org/content/cuvinte/Despre%20rugaciunea%20lui%20Iisus%20si%20impactul%20acesteia%20asupra%20lumii%20secularizate%20de%20astazi.pdf>
- <https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/anomagial-rugaciunea-isihasta-solutia-la-crizele-de-ieri-si-de-azi-175992.html>

Pr. Prof. Petru-Georgel CHICHIOACĂ

Importanța rugăciunii în viața elevilor și a profesorului de religie

Pentru profesorul de religie, ora începe încă din momentul când își ia catalogul pentru a merge la clasă. În mintea oricărui profesor, ieșirea din cancelarie aduce o avalanșă de gânduri și întrebări, predominante fiind cele legate de relația pe care o are și pe care dorește să o dezvolte cu clasa la care merge. Dacă profesorul de religie reușește să transforme gândurile în rugăciune pentru luminarea minții, pentru copii, într-un cuvânt, pentru reușita lecției, câștigul va fi imens. Fiecare întâlnire într-un cadru formal a profesorului de religie cu elevii săi poate fi înțeleasă și asumată și din perspectiva comuniunii cu Dumnezeu, pe care rugăciunea a doi sau trei - sau mai mulți - o aduce.

Accentuarea valorii rugăciunii în cadrul orei de religie este mult mai mult decât o necesitate metodică, reprezintă o exigență care vine din chiar denumirea acestei discipline de învățământ. Rugăciunea alături de semeni devine modul sublim și inegalabil de a te angaja într-o relație de frățietate cu semenul tău, care susține în mod exemplar legătura dintre profesor și elevii săi, a copiilor între ei.

Îndemnul Sfântului Ioan Damaschin de a-i învăța pe copii să recunoască sfințenia și să o respecte, pe lângă valoarea lui de finalitate a educației religioase, ne plasează în ceea ce privește rugăciunea pe o traiectorie care implică în primul rând responsabilizarea elevilor cu privire la importanța rugăciunii în viața lor.

Dincolo de sugestiile metodice referitoare la predarea rugăciunii, care, privite doar în litera lor, pot părea ușor rigide, șablonare, este necesar să privim acest important demers didactic și în duhul lui. Rostirea rugăciunii de către elevi presupune nu recitarea ei, ci o spunere care implică ființa - trup și suflet.

Voi prezenta în continuare câteva gânduri metodice, ca suport în activitatea profesorului, din momentul în care intră în clasă până după momentul rostirii rugăciunii.

Salutul

Salutul, de asemenea, se constituie într-un moment de susținere a rugăciunii. Prin salut, oamenii își arată respectul unii față de alții, dar își adresează și urări în diferite momente din zi sau an, respectiv în diferite împrejurări: „Bună dimineața/ziua/seara!” (Să ai o zi bună!), „Doamne, ajută!” (Dumnezeu să îți ajute!), „La

mulți ani!” (Să trăiești mulți ani!), „Dumnezeu să îl ierte!” (salut folosit la înmormântare) și altele asemenea. În ultimul timp, formulele prin care ne dorim să avem o zi bună sau să ne revedem cu drag sunt restrânse la simple cuvinte, precum: „Salut!”, „Pa!”, lipsite de încărcătura religioasă. Pornind de la aceste realități, momentul salutului poate fi transformat într-o acțiune pedagogică dacă, la intrarea în clasă, profesorul accentuează rolul formativ al salutului. Ce presupune acest fapt? Să îi aștepte pe elevi să se ridice în picioare, să se liniștească, să îi privească și abia apoi să îi salute, privindu-i în ochi și cu un tonus pozitiv. Bine realizat, acest moment poate fi valorificat de profesor pentru pregătirea rostirii rugăciunii: elevii sunt deja în picioare, sunt aduși la unison, au atenția focusată spre o persoană. Toate acestea dispar atunci când profesorul îi salută pe copii de la ușă, când unii încă stau în bănci sau vorbesc.

De asemenea, prin rostirea rugăciunii la începutul și la sfârșitul orei de religie le arătăm elevilor nu doar importanța acestei discipline și caracterul ei special, ci, mai ales, îi punem în relație cu Dumnezeu pe fiecare în parte și pe toți împreună. Chiar dacă elevii dintr-o anumită clasă rostesc rugăciunea în fiecare zi, înainte de prima oră, acest lucru nu trebuie să conducă la renunțarea de a mai încadra în rugăciune lecția de religie. Profesorul poate alege alte rugăciuni pentru ora de religie decât cele rostite zilnic de copii, pe care să le spună împreună cu elevii. Pe parcursul orei, în funcție de nevoile specifice, de conținutul predat, pot fi rostite și alte rugăciuni.

Acțiuni pedagogice în relație cu rugăciunea.

Învățarea rugăciunii presupune un întreg sistem

de acțiuni pedagogice ale profesorului, de la observarea aspectelor exterioare (poziția corpului și a mâinilor) la educarea atenției pe tot parcursul rostirii, până la ultimul „Amin”. Acțiunile exterioare, care implică și automatisme (până devin obicei, considerat în literatura pedagogică drept un stadiu superior al deprinderii), vor fi combinate cu elemente formative prin sine, cum sunt: pregătirea rugăciunii (prin aducerea în discuție a fap-

tului că urmează să vorbim cu Dumnezeu), conștientizarea prezenței lui Dumnezeu (prin icoană, în dialogul cu El prin rugăciune), aducerea prin textul rugăciunii a comuniunii cu Persoanele Sfintei Treimi, cu Maica Domnului, cu îngerii și cu toți sfinții. Tot aici intră și aspecte legate de rememorarea elementelor care dau rugăciunii consistența unui dialog: iubirea față de Dumnezeu, căruia Îi mulțumești pentru ceea ce ți-a dăruit sau pe care Îl rogi ceva, arătată prin atenția cu care vorbești, tonul, volumul, intonația și viteza rostirii. Rostirea rugăciunii nu înseamnă a bifa o etapă a lecției și a trece mai departe. Educați încă din clasele mici în acest fel se evită posibilele situații de desacralizare a acestui moment, care poate fi întrerupt de profesor și reluat dacă apare un motiv sau altul.

Apoi, memorarea textului unei rugăciuni este facilitată de forma în care acesta se prezintă. Rugăciunile copilăriei, în formă versificată, sunt ușor de învățat și mulți copii le preferă pe tot parcursul ciclului primar. Acest lucru se întâmplă și pentru că în respectivele rugăciuni cuvintele folosite sunt mai accesibile. Pentru a diminua riscul rostirii mecanice a acestora, este importantă conștientizarea elevilor privind faptul că rugăciunea este mai mult decât o poezie, dar și explicarea textului și identificarea împreună cu ei a mesajului principal.

Rugăciuni cântate sau rostite?

Sfântul Ioan Casian prezintă drept valide ambele forme: „Uneori, cântând psalmi, câte un verset din ele îmi este izvor de rugăciune arzătoare. Alteori, cântarea fraților prin modulațiile ei îndeamnă sufletele arzătoare la rugăciune încordată”. Uneori, melodia este cea care sensibilizează pentru a putea trăi rugăciunea, iar alteori, textul, prin profunzimea lui, aduce în suflet vibrația sfântă. Profesorul poate alterna cele două modalități, mai ales la clasele mari, unde sunt accesibile și melodii cu grad de dificultate mai ridicat.

Ne rugăm orientați spre răsărit?

De obicei, icoana clasei este plasată pe peretele cu tabla, indiferent de poziția în spațiu, raportat la punctele cardinale. Motivația este dată de nevoia copiilor de a privi icoana în diferite momente și de a rosti rugăciuni, de cele mai multe ori în relație cu nevoia de ajutor în diferite contexte didactice. Chiar dacă sala de clasă nu este orientată spre răsărit, reperul pentru rugăciune rămâne icoana.

Rugăciunea se învață. Rugămintea adresată de apostoli Mântuitorului: „Doamne, învață-ne să ne rugăm!” are un substrat educativ de mare adâncime. Nu au spus: „Doamne, învață-ne rugăciuni”, ci Rugăciunea. Dar pentru că aceste două fațete nu pot fi rupte una de cealaltă, i-a învățat Rugăciunea domnească, dar și cum să se roage. La fel trebuie să procedeze profesorul. Pe principiul „dăruind vei dobândi”, învățându-i pe elevi rugăciunea, cu harul lui Dumnezeu, va învăța și el să se roage tot mai bine.

Încă din clasele mici, elevii învață că un creștin primește harul divin prin Sfintele Taine, dar și ca răspuns pentru efortul depus prin rugăciune, post, lectură biblică etc. Chiar dacă nu mărturisesc explicit acest

lucru, copiii simt efectele rugăciunii. În plus, o lecție desfășurată sub ocrotirea harului primit prin rugăciune are mai multe șanse să ofere profesorului, pe parcursul acesteia, momente privilegiate, cu o încărcătură care îi dă puterea să meargă cu încredere mai departe, pentru că simte că nu este singur.

Atitudinea profesorului și rugăciunea pentru elevi

Importanța pe care profesorul de religie o acordă rugăciunii în plan personal se prelungește și în felul în care se raportează la rugăciunea pe care o rostește cu elevii. O rugăciune superficial rostită reflectă și treapta pe care se află profesorul în relația personală cu Dumnezeu, la fel cum o rugăciune în care elevii sunt implicați de momentul pe care îl trăiesc evidențiază și faptul că respectiva clasă are un profesor angajat puternic în viața religioasă.

Rugăciunea profesorului pentru elevii săi este esențială. Fiecare dintre noi a trăit experiența puterii rugăciunii pentru semenii. Profesorul care se roagă pentru elevii săi va simți nevoia să îi îndemne și pe elevii săi să se roage unii pentru alții.

Doar Dumnezeu face cu omul o educație diferențiată, prin excelență. În pedagogia Lui divină îl ajută pe fiecare să își găsească propriul drum care duce la El. Este dificil de găsit o cale care să răspundă nevoilor sufletești a treizeci de elevi, câți are într-o clasă, sau aproape șase sute cu care interrelaționează profesorul de religie în fiecare săptămână. În măsura în care își asumă cu responsabilitate misiunea încredințată, Dumnezeu îi va pune în gând ce să le spună elevilor, astfel ca fiecare să creadă că pentru el special a fost rostit un anumit cuvânt. Totul însă cu rugăciune.

Pr. prof. Marian Liviu IFTODI

(Referat susținut cu ocazia Cercului pedagogic al profesorilor de religie din zona Dorohoi)

Crăinicieni

În Valea șlefuită de anii mulți și încărcăți

Pită în case, Sfânta mănăstire,

Cu renume și cu stimă, mult căutată

Ne amintește de cel ce a trăit acolo odinioară.

A trăit smerit fără multe păcate

Care strică omul din interior.

A înflorit ca o floare timpurie pe pământ.

S-a ofilit! În cer o admiră îngerii.

S-a ofilit pe pământ multă vreme

Dar nu a fost smulsă din rădăcină

Căci a avut rădăcină adâncă în Hristos

Și s-a ținut să nu cadă din Rai.

Acest loc... mângâierea Crăinicienilor.

Locul unde Sfântul vorbește mai mult

La Crăinicieni el este acasă și se bucură

Că locul a rămas casa lui cea părintească.

Cum trec anii din viața unui om

Așa trec prin urechi mărturiile pelerinilor.

Minuni multe și ajutorări miraculoase

Sfântul Ioan Iacob ajută celor credincioși.

-Strigați, strigați la mine că am clopoțel!

Ne îndeamnă Sfântul să-i urmăm viața

Căci el a urmat sfinților de dinaintea lui.

S-a înălțat prin smerenia gândurilor lui.

S-a smerit prin smerită cugetare și nevoință.

Nu l-a biruit vrăjmașul diavol!

A avut nădejde și s-a alipit mereu

De cel ce a primit de mic nectarul credinței.

A sfințit locul cu lucrarea sa și cu sufletul.

El este prezent unde îl chemăm și ne ajută mereu.

Cu mic cu mare să ne rugăm Sfântului.

El a îndrumat, a ascultat și s-a supus

Pentru aceasta Dumnezeu l-a primit cu milă.

Claudiu Florin MUHA, X A

Vizitarea principalelor obiective religioase și culturale din municipiul Dorohoi

In cursul zilei de miercuri, 16 noiembrie 2022, sub coordonarea pr. prof. Petru-Georgel Chichioacă, directorul Seminarului dorohoian, a pr. prof. Teodor-Cătălin Budacă, pr. prof. Ionuț-Ștefan Apetrei, pr. prof. Cosmin Constantin Pristavu și prof. Cristina-Ionela Ignat, s-a desfășurat activitatea al cărei obiectiv educațional-cultural a fost vizitarea principalelor obiective religioase și culturale din municipiul Dorohoi.

Proiectul a fost destinat elevilor de la clasele IX-X – Teologie ortodoxă. S-a urmărit descoperirea amplasării, istoricului, dar și a impactului asupra comunității a tuturor obiectivelor vizitate și s-a avut în vedere săvârșirea unor rugăciuni în fiecare biserică vizitată, urmate de discuții și exerciții practice despre modul, timpul și gesturile liturgice care însoțesc o rugăciune.

Cu ocazia desfășurării acestei activități au fost urmărite și atinse și obiectivele Programului de Mentorat implementat în Seminariile teologice de Arhiepiscopia Iașilor.

Bucuria elevilor școlii dorohoiene „de la răscruci” întărește necesitatea activităților de acest fel, toți cei implicați fiind de fapt beneficiarii experiențelor de învățare, destinate a spori cunoștințele despre viață, a dezvolta aptitudini personale și a crește gradul de implicare și de depășire cu succes a diferitelor provocări și examene ale vieții.

„Am avut bucuria de a interpreta cu toții „Imnul rugăciunii isihaste”. A fost un moment de pace, bucurie și liniște. Acest imn se rezumă la sfinții Isihăști și la rugăciunea cea din inimă pe care o adresăm lui Dumnezeu. Textul își are complexitatea sa care face ca omul să

trăiască cu adevărat rugăciunea și starea de liniștire (isihasm), stare la care au avut parte și Sfinții Isihăști descriși în cântare. Această stare s-a sălășluit și în inimile noastre pe parcursul cântării dar și pe parcursul micii excursii. Mulțumim Bunului Dumnezeu că ne-a ajutat să organizăm această activitate și că și-a revărsat Harul Său asupra noastră!

Emanuel-Petrișor SIMEAN, X A

„Vizita de astăzi a obiectivelor turistice din orașul Dorohoi mi-a produs o stare de liniște sufletească, mai ales la intrarea în Sfintele Biserici. Am simțit harul și mila lui Dumnezeu care s-a revărsat asupra noastră la rostirea rugăciunii inimii, ce răsună cu un ecou puternic, sub privirea blajină a sfinților zugrăviți cu o fidelitate de neegalat, pe pereții împovărați de trecerea anilor, în care au intrat și s-au închinat mari personalități ale poporului român! Metaniile făcute ne-au întărit, mai ales acum la începutul Postului, făcându-ne să așteptăm cu bucurie și dragoste, una din cele mai însemnate sărbători ale Creștinătății, Nașterea Domnului Iisus Hristos!”

Ioan TATARCIUC, IX A

„Astăzi a fost o zi minunată, din toate punctele de vedere, nu îmi imaginam că într-un oraș, atât de mic și simplu există atâtea urme de istorie. Dintre toate locurile frumoase pe care le-am vizitat astăzi, locul meu preferat a fost Biserica Sf. Nicolae, monument istoric. După 527 de ani de la înființarea acesteia, Biserica s-a păstrat foarte bine, pictura, zidurile și tot ce cuprinde, de asta m-a fascinat atât de mult acest loc. Totodată țin să le mulțumesc părinților profesori și doamnei profesoare care ne-au prezentat aceste locuri!”

Daniel CHEBAC, IX A

„Paisianismul și redescoperirea rugăciunii” - Sesiune de referate

In cadrul Anului comemorativ al sfinților isihști Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi, pe data de 15.11.2022, la nivelul Seminarului Teologic Dorohoi s-a desfășurat sesiunea de referate având ca temă „Paisianismul și redescoperirea rugăciunii”, activitate coordonată de pr. prof. Petru-Georgel Chichioacă, directorul instituției. Au participat elevii claselor a XI-a și a XII-a Teologie ortodoxă, activitatea având ca scop evidențierea practicii rugăciunii în spiritualitatea ortodoxă românească, sub influența paisianismului.

Programul întâlnirii a început cu prezentarea unui material power-point despre viața și activitatea Sfântului Paisie Velicicovschi și curentul de înnoire monahală inițiat de el. Doi elevi din clasa a XII-a au pregătit și susținut referate pe tema dată.

În final s-a concluzionat că ecourile paisianismului în monahismul românesc au străbătut până în zilele noastre, astfel încât după 1990 în spațiul românesc s-a reluat studiul vieții și activității Sfântului Paisie. Isihasmul paisian se deosebește de cel athonit prin modul de viață practicat: primul este chinovial, iar cel de-al doilea idioritm. Astfel, isihasmul paisian antrenează viața întregii obști mănăstirești, uneori a mai multor mănăstiri împreună, între care are loc un rodnic și bogat schimb de experiență duhovnicească, adică o împreună-împărtășire din bucuriile duhovnicești.

Nichifor Crainic aprecia că așezământul monahal stabilit de Sfântul Paisie a stat la baza revigorării monahismului contemporan.

Detectiv în lumea profesiilor

Ziaua de 25 octombrie 2022 a fost Ziua Porților Deschise la Judecătoria Municipiului Dorohoi, cu ocazia Zilei Internaționale a Justiției Civile și Ziua Europeană a Avocaților.

„Detectiv în lumea profesiilor” este un proiect de orientare școlară și profesională care are ca scop îndrumarea și motivarea elevilor spre alegerea unei cariere în domeniul juridic. Proiectul a fost realizat și coordonat de consilierul școlar - prof. Antoneta Iftimiciuc, director - pr. prof. Petru-Georgel Chichioacă și doamnele prof. Maria-Cristina Pușcașu și prof. Anamaria Hotăran de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, care au însoțit la activitate elevii claselor a XII-a Teologie ortodoxă și a XII-a Filologie-bilingv limba engleză.

Deoarece mulți dintre adolescenți sunt nehotărâți cu privire la alegerea unei cariere, iar deciziile sunt foarte greu de luat, acest tip de activitate a venit în ajutorul elevilor, fiind unul dintre factorii decizionali alături de familie, școală și mass-media.

„Adesea li se adresează adolescenților întrebarea „Pentru ce profesie optezi pe viitor?”. Fiind copil, alegerea nu pare prea ușoară, însă odată cu trecerea timpului copiii își descoperă aptitudinile, iar ca să ajungi undeva trebuie să știi de unde pleci, cine ești și ce oferi. Iar dacă nu ai cunoștințele necesare aceluiași domeniu, prin muncă și ambiție ai toate posibilitățile să te dezvolți.” - prof. Maria-Cristina Pușcașu

Mulțumim domnului Președinte Judecător Neculai-Cristian Coșman, domnului Grefier Romică Racu și doamnei Judecător Cristina Gherca, pentru răspunsurile concrete la întrebările elevilor, pentru lămuriri și pentru primirea călduroasă.

Prof. Maria-Cristina PUȘCAȘU

„Dacă te rogi cu adevărat, ești teolog”

In contextul Anului omagial al rugăciunii în viața creștinului și Anul comemorativ al Sfinților Isihaști Sf. Simeon Noul Teolog, Sf. Grigorie Palama și Sf. Paisie de la Neamț, elevii clasei a X-a Teologie Ortodoxă de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi au participat în luna octombrie la cateheza cu titlul „Dacă te rogi cu adevărat, ești teolog - Cateheză despre modelul de rugăciune al Sfinților isihăști.”

Activitatea a avut drept scopuri dobândirea de cunoștințe despre viața și activitatea sfinților isihăști, precum și despre modalitățile specifice fiecăruia de a practica rugăciunea înțeleasă ca relație vie și personală cu Dumnezeu, însușirea principalelor repere cu privire la practica rugăciunii inimii precum și a roadelor aduse de aceasta în inima practicanților, și exersarea lucrului în echipă în rezolvarea sarcinii de lucru.

Elevii au oferit feedback pe parcursul catehezei și la finalul acesteia, remarcându-se prezentările realizate de raportorii fiecărei grupe. Acestea au scos în evidență lucrarea duhovnicească deosebită a sfinților cărora le este închinat anul omagial și comemorativ, statura lor de reper sau icoană pentru teologii din toate timpurile, precum și nevoia ca elevii de seminar să descopere în modul viețuirii lor modele autentice de trăire corectă a relației cu Dumnezeu și a practicării rugăciunii inimii sau rugăciunii isihaste.

Pr. Prof. Cosmin Constantin PRISTAVU

„Sănătatea, prețuiește-o cât o ai!”

In cursul zilei de 16 noiembrie 2022, elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, au luat parte la o întâlnire cu doamna doctor Dardai Sandu Maria, medic primar specialist psihiatrie pediatrică, coordonator al Centrului de Sănătate Mintală pentru copii din Botoșani.

Cu prilejul activității intitulate „Sănătatea, prețuiește-o cât o ai!”, derulată în cadrul proiectul „Prietenia – floare rară”, elevii au beneficiat de consiliere în conformitate cu experiența medicală, umană și spirituală a doamnei doctor.

Scopul activității a fost atins ținând două laturi: formarea și dezvoltarea competențelor în domeniul educației pentru sănătate și cunoașterea cât mai multor detalii despre profesiile din domeniul sănătății.

Printr-o sesiune deschisă întrebări-răspunsuri, elevii au primit noi informații și clarificări, beneficiind de expertiza și abilitățile profesionale ale specialistului în domeniul sănătății mintale. Acest eveniment a reprezentat o inovație în rândul activităților extrașcolare derulare la nivelul Seminarului dorohoiian, fiind un parteneriat cu specialiști în domeniu.

Activitatea aduce plus-valoare prin ridicarea nivelului de înțelegere și îmbunătățire a calității vieții și sănătății mintale atât pentru sine, cât și spre folosul celor aflați în dificultate.

Elevii, alături de cadrele didactice participante la activitate își exprimă recunoștința pentru susținerea și sprijinul acordat de Părintele Director, pr. prof. Petru-Georgel Chichioacă, doamna doctor Dardai Sandu Maria și doamna profesor consilier școlar Antoneta Iftimiciuc.

Balul bobocilor 2022

Elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi au avut ocazia să creeze un adevărat vis în care ei au jucat rolurile principale. Cu tema – „Once upon a dream”, bobocii și-au etalat aptitudinile pe scena de la Sala Teatrului.

Cele cinci perechi de învățăcei au trecut prin cinci probe. Atmosfera a început pe ritmuri de vals, fiind urmată de un dans la alegere, dar asta nu a fost tot. Ca de fiecare dată, bobocii au trecut și printr-o probă de aptitudini și una de dans popular, dar au fost provocați și la o probă de foc.

Invitații s-au delectat și cu alte momente artistice precum piese de teatru, melodii consacrate interpretate de elevi ai liceului și în cele din urmă câteva dansuri populare realizate de ansamblul de dansuri „Romanița”. Cât timp juriul format din Pr. Director Petru-Georgel Chicioacă, Prof. Anamaria Hotăran, reprezentant sponsori Alina Grigore și Ina Maria Pop, reprezentant părinți Daniela Ungureanu și reprezentanta elevilor Bianca Stredie, au realizat clasamentul, pe scenă a avut loc și o prezentare de modă.

După momentele de deliberare ale juriului, perechea de boboci ce a câștigat titlul de Miss și Mister Boboc 2022 a fost perechea numărul 2, formată din Mihnea Apopei și Bianca Mocanu, iar titlul de Miss și Mister Popularitate 2022 a fost oferit echipei numărul 3, formată din Robert Rus și Delia Ferbei.

Restul echipelor au fost premiate astfel: Locul I: Denis Amarine și Denisa Bumbu (perechea nr.1); Locul II: Robert Rus și Delia Ferbei (perechea nr.3); Locul III: Adrian Șurubaru și Sara Paulescu (perechea nr.5);

Locul IV: Vasile Amarie și Valentina Mihăese (perechea nr.4).

Dor

Când gândul mi te proiectează

Printre stelele lucii

Îmi devii un vis de-o vară

Printre florile-argintii.

Te găsesc în amintiri

Dar sunt șterse greu de timp

Vreau a liniștii tăcere

S-o aud în poezii,

Sufletu-mi este în soare,

Lacrima-mi e gheață în gând,

Și e rece răsuflarea,

De când dorul tot îl cânt

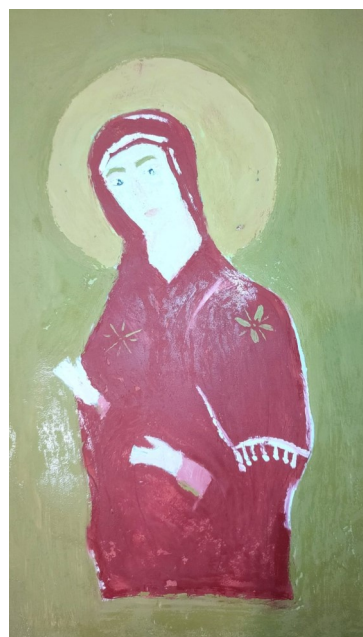
Și văzduhul e uscat,

Și nici ochii nu mai văd

Și povestea ce s-a spus,

A pierit, înspre apus.

Edera PRODAN, XII B

(Desen realizat de Bianca FERBEI, IX B)

Rugăciunea, izvor de tinerețe și bucurie duhovnicească

În prima săptămână a Postului Nașterii Domnului, elevii Seminarului Teologic „Sfântul Ioan Iacob”, din municipiul Dorohoi, s-au bucurat să-l primească în mijlocul lor pe Părintele Melchisedec Sandu, Starețul Mănăstirii Știubieni, invitat să susțină o conferință duhovnicească despre rugăciune.

Tema întâlnirii, „Rugăciunea, izvor de tinerețe și bucurie duhovnicească”, s-a dorit a fi un punct de plecare în expunerea învățaturii de credință ortodoxă privind semnificația și valoarea acestei lucrări ascetice, curățitoare și desăvârșitoare, prezență constantă în efortul de desăvârșire a tuturor celor ce caută unirea cu Dumnezeu, trăită ca o „pățimire a îndumnezeirii”, cum o numește Sfântul Maxim Mărturisitorul.

Activitatea s-a desfășurat în Paraclisul „Sfântul Ioan Iacob” al școlii teologice dorohoiene, cu binecuvântarea IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, în prezența elevilor seminariști și a cadrelor didactice.

Părintele arhimandrit Melchisedec Sandu, după cuvântul de bun venit rostit de spiritualul Seminarului, Pr. Ionuț-Ștefan Apetrei, și-a exprimat dorința de a prezenta tema într-o manieră cât mai accesibilă și mai practică, pentru ca sfaturile privind viața de rugăciune să fie cât mai folositoare auditoriului. Astfel, cei prezenți au învățat că „viața fără rugăciune este ca trupul fără suflet. Viața sufletului lipsit de rugăciune își pierde adevăratul ei sens și adevărata ei finalitate. Lipsirea lui de rugăciune este „mai amară decât orice moarte”. Nimic nu echivalează, în plan duhovnicesc, cu lucrarea rugăciunii.” „Rugăciunea umple sufletul de harul dumnezeiesc și de darurile (harismele) duhovnicești; cu cât se întipărește mai mult în inima omului, cu atât o

umple mai mult pe aceasta de harul dumnezeiesc.” Rugăciunea face din oameni „biserici ale lui Dumnezeu”. Minte eliberată de patimi devine, în starea de rugăciune, „altar al lui Dumnezeu în curăție”. De aceea, Sfântul Isaac Sirul spune că acela care a ajuns la rugăciunea curată și neîmprăștiată, a ajuns la vârful tuturor virtuților și a devenit locașul Duhului Sfânt. Harul Duhului Sfânt îi împodobește și înmiresmează viața, care devine o rugăciune continuă, oferită lui Dumnezeu pentru sine, pentru semeni și pentru lume,

În finalul întâlnirii, devenită prin sfaturile și exemplele oferite cu multă căldură sufletească, o adevărată școală duhovnicească privind practicarea rugăciunii, adevăratul izvor al tinereței și al bucuriei, elevii seminariști s-au închinat la racla cu Sfintele Moaște ale Sfântului Ierarh Nectarie, aduse spre cinstire și binecuvântare, de la Mănăstirea Știubieni, cu prilejul conferinței.

Pr. Prof. Ionuț-Ștefan APETREI

Maica Domnului – prototip al vieții isihaste

Oricine a vizitat Sf. Munte – spune PS Hierotheos, episcopul de Nafpaktos – și mai ales i-a vizitat pe Părinții care trăiesc în pustie și în locuri retrase, poate înțelege că prin descrierea vieții trăite de Preacurata Fecioara în Templu, Sfântul Grigorie Palama își descrie propria viață. În plus, acest lucru este firesc, întrucât Părinții aghioriți isihasți sunt conștienți de faptul că ei o imită pe Preacurata Fecioară Maria și trăiesc după propriul ei mod de viațuire.”

Pornind de la aceste cuvinte pline de înțelepciune, am putea contura scopul acestei lucrări și legătura ei cu prezentul simpozion. Și anume că toți părinții isihasți, printre care și Sfântul Paisie de la Neamț au privit spre Maica Domnului ca spre un model al vieții isihaste. În acest sens, Sfântul Paisie afirma: „Preasfânta Fecioară de Dumnezeu Născătoare petrecând în Sfânta Sfințelor prin rugăciunea minții s-a suit la cea mai mare înălțime a vederii lui Dumnezeu și s-a învrednicit să fie locaș desfătat pentru Cel neîncăput de întreaga făptură, pentru Cuvântul lui Dumnezeu.”

Viața isihastă a Maicii Domnului s-ar putea rezuma astfel: Preacurata s-a eliberat mai întâi de orice legătură materială, s-a înălțat deasupra iubirii față de trup și apoi, și-a îndreptat mintea spre sine însăși prin atenție și prin rugăciune neîncetată. Această cale spre îndumnezeire, comună cu cea a isihasților, nu este nici pe departe o invenție a Sf. Grigorie Palama, așa cum se amăgesc singuri unii teologi protestanți sau raționaliști.

Viața isihastă a Maicii Domnului în Templul din Ierusalim a fost cunoscută în Biserică de la începuturile ei și dezvoltată, începând cu Sf. Maxim Mărturisitorul. Dovadă în acest sens, este autorul necunoscut al Protoevangeliei lui Iacov (sec. I-II). Conform acestuia, încă de pruncă, Fecioara Maria este adusă la Templu, retrăgându-se din lume, iar aici, spune el: „a trăit nevinovată ca o porumbiță și primea hrană din mâna îngerului.”

În secolul al VII-lea, Sf. Maxim Mărturisitorul, descriind petrecerea ei în Sfânta Sfințelor spune: „în văzul tuturor, ea s-a făcut toată plină de har, ba chiar am putea spune și cinstită mai presus de orice har, înțelegătoare prin privire și cuvânt, având înăuntrul ei, vedenii dumnezeiești, cu totul străină de tulburare, mâ-

nie și flecăreală, frumoasă la suflet și la trup, și potrivită la înălțimea staturii, plină de toate podoabele și de toate faptele bune. Ori prin fire, era atât de sfântă și cu adevărat fecioară, încât nu era câtuși de puțin atinsă atunci când dorința vreunei patimi venea să tulbure sfințenia ei duhovnicească... Astfel, din cea mai fragedă pruncie, puterea lui Dumnezeu a acoperit-o și a împodobit-o cu toată găteala podoabelor asemeni unui văl țesut din aur și în felurite culori pentru suflet și pentru trup. Cu o astfel de rânduială și cu un astfel de chip, petrecea ea înăuntrul templului lui Dumnezeu ca o jertfă dumnezeiască și icoană duhovnicească și cu totul înțelegătoare, înfricoșătoare demonilor și dorită îngerilor, ba chiar încă și mai mult minunată și înfricoșătoare și îngerilor; dar plăcută și supusă Tatălui și Fiului și Duhului Sfânt.”

Într-un stil asemănător, și psalmistul Panaghiei, Sf. Ioan Damaschin zice despre ea: „Bucură-te Maria, fiică preadulce a Anei, spre tine mă-ndreaptă dorul meu. Cum aş putea zugrăvi mersul tău cel sfânt, cum îmbrăcămintea, cum drăgălăşenia feţei? Cuget bărbătesc în trup de tânără...pas sfânt şi netulburat fără nici o cochetărie. Ținută cuvenită, dar cu chip lin! Ascultătoare şi binevoitoare în faţa părinţilor! Cuget smerit în pofida înaltelor vedenii duhovniceşti! Vorbă blândă, rostită dintr-un suflet care nu se mânie nicicând! Cum astfel să te numesc dacă nu sălaş vrednic de Dumnezeu? Cei ce te mărturisesc pe tine, Născătoare de Dumnezeu, sunt bine-

cuvântați, iar cei ce te tăgăduiesc sunt blestemați.”

Sfântului Grigorie Palama îi revine meritul de a preciza într-un mod direct, legătura dintre isihasm și Maica Domnului: „și astfel, cei care și-au curățit inima prin sfânta isihie, îl contemplă în ei înșiși pe Dumnezeu ca într-o oglindă prin lumina cea mai presus de minte și de simțire care este unită cu aceștia în chip de negrăit. Și mărturia concentrată a acestei isihii, care este cea mai folositoare și care îi sălășluiește împreună cu Dumnezeu pe cei care se folosesc de ea mai presus de orice, este Fecioara care a petrecut întru aceasta încă din frageda pruncie. Și numai ea între toți, și încă pe când era doar un copil s-a retras la liniște în chip mai presus, ea singură între toți, L-a purtat în pantece fără sămânță pe Cuvântul.” „Așadar, de acestea (de lume), depărtându-se Preacurata Fecioară încă de la începutul vieții, a ieșit dintre oameni și fugind de viața aceasta plină de pricini a ales o viață nevăzută tuturor și fără de căsătorie, petrecând în cele nepătrunse, unde dezlegându-se de orice legătură materială, scuturându-se de orice relație și înălțându-se mai presus de orice grijă față de propriul ei trup, și-a unit mintea cu întoarcerea către sine, cu paza minții și cu dumnezeiasca rugăciune neîncetat. Și prin aceasta a devenit în întregime ea însăși, stând mai presus de felurimea gândurilor prihănite, și în chip simplu, mai presus de orice formă, a deschis o nouă cale și negrăită către cer: tăcerea minții. Și consacrându-și mintea acesteia, a depășit toate fapăturile zidite și a văzut o mai mare slavă a lui Dumnezeu decât cea a lui Moise, și harul dumnezeiesc, care nu cade deloc sub puterea simțurilor, care este vederea contemplativă, sfântă și plină de bucurie a sufletelor și minților nepătate. Și împărtășindu-se de această sfântă privilegie, Fecioara, potrivit sfinților immografi, devine nor prealuminat al ploii cu adevărat vii, strălucirea zilei celei de taină și car de foc al Cuvântului.” Această perspectivă a Sfântului Grigorie va fi apreciată și preluată mai târziu de Sfinții Nicodim Aghioritul și Paisie Velicicovschi.

Să nu uităm că Părinții isihăști sunt cei care au sistematizat pe deplin, în duhul ortodox, mariologia, numindu-o pe Maica Domnului în chip neexagerat: hotar între zidire și Creator (Sfântul Grigorie Palama), gâtul tainic care unește capul Hristos de trupul Bisericii (Sfântul Teofan al Niceei) și scopul creației (Sfântul Nicolae Cabasila). De asemenea Sfinții Părinți isihăști, între care și Sfântul Paisie nu doar că s-au rugat Maicii

Domnului ci au văzut în viața Maicii Domnului un model al vieții isihaste, îndemnându-ne să luăm și noi aminte la exemplul ei, după cum frumos subliniază Sfântul Paisie Velicicovschi: „*Preacurata Fecioară de Dumnezeu Născătoare, petrecând în Sfânta Sfințelor, s-a suit prin rugăciunea minții la cea mai mare înălțime a vederii lui Dumnezeu și, prin lepădarea de lume pentru pace, prin sfințita liniștire a minții într-o neîncetată rugăciune dumnezeiască și luare-aminte și cu suirea prin lucrare la vederea lui Dumnezeu, singură de la sine a dat dumnezeiescului cin monahal pildă de viațuire cu luare-aminte după omul cel dinlăuntru; ca monahii care s-au lepădat de lume, privind la ea, mai stăruitor să se silească, pe cât e cu putere, prin rugăciunile ei, să fie în sudori și ostenele monahale, spuse mai sus, urmașii ei*”.

BIBLIOGRAFIE

- Biblia sau Sfânta Scriptură, EIBMBOR, București, 2008.
- Hierotheos de Nafpaktos, Sfântul Grigorie Palama-Aghioritul, trad. Prof. Paul Bălan, Editura Bunavestire, Bacău, 2000.
- Ică, Diac. Ioan Jr., Maica Domnului în teologia sec. XX și în spiritualitatea isihastă a sec. XIV, Editura Deisis, Sibiu, 2008.
- Sfântul Grigorie Palama, Omilii, trad. Parascheva Grigoriu, vol. III, Ed. Anastasia, București, 2007.
- Sfântul Ioan Damaschin, Cuvântări la sărbători împărătești, la sărbătorile Maicii Domnului și la Sfinți, trad. Pr. Dr. Gabriel Mândrilă și Laura Mândrilă, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2010.
- Sfântul Paisie de la Neamț, Despre rugăciunea lui Iisus, apud. Seghie Cetferikov, Paisie Velicicovschi-Despre Rugăciunea lui Iisus, trad. PF Nicodim, Ed. Mănăstirii Neamțu, 1933.
- ***, Trei vieți bizantine ale Maicii Domnului, trad. Diac. Ioan Ică Jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2007.

Ștefan-Teodor APETREI, XII A
Referat prezentat în cadrul evenimentului „Zilele Mitropolit Veniamin Costachi”, ediția a V-a, Seminarul Teologic „Veniamin Costachi”, Mănăstirea Neamț

Învățăături practice despre rugăciunea inimii la Sfântul Grigorie Palama (1296-1359), model pentru creștinii de azi

Anul 2022 a fost declarat de Biserica Ortodoxă Română drept An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ a trei sfinți care au fost mai întâi de toate oameni ai rugăciunii, pe care au trăit-o în secole și locuri diferite, pe care au apărut-o împotriva provocărilor epocilor în care au trăit, și despre care au lăsat scrise pagini alese și experiențe ziditoare pentru viața Bisericii și a credincioșilor. Tema anului - rugăciunea ca dialog al omului cu Dumnezeu printr-o viață trăită în respectarea poruncilor Lui, problematica cunoașterii lui Dumnezeu în rugăciunea personală săvârșită în pace și liniște lăuntrică, întâlnită la Sfântul Simeon Noul Teolog, Sfântul Grigorie Palama și Sfântul Paisie de la Neamț, ne găsește în vremuri marcate de diferite crize, sanitare, militare, economice și spirituale. Pentru oamenii de azi, la fel ca și pentru tinerii elevi de seminar, viitorii slujitori ai lui Dumnezeu de mâine, mijlocul de rezistență în aceste vremuri tulburi îl reprezintă rugăciunea, vorbirea omului cu Dumnezeu, prin care mintea și inima omului se curăță pentru a putea simți cât mai corect misiunea și lucrarea la care ne cheamă Dumnezeu.

Cel care, asemenea aurului călit în foc, s-a curățat prin multe încercări în viața aceasta, devenind un model sau un reper în practicarea și adâncirea în rugăciunea personală, a fost Sfântul Grigorie Palama, monah, ierarh, mare nevoitor din secolul al XIV-lea, învățător prin viața sa curată și prin lucrările sale cu privire la experiența personală a rugăciunii, îndreptată către Maica Domnului și către Mântuitorul Iisus Hristos și sintetizată în rugăciunea neîncetată sau de un singur gând, numită și rugăciunii inimii sau a minții, „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!” În cele ce urmează vom prezenta, pe baza unor texte din scrierile Sfântului Grigorie Palama, învățăături practice despre rugăciunea inimii, recomandată a fi rostită de orice om, mai cu seamă de viitorul slujitor al lui Dumnezeu, elevul de seminar de astăzi.

Sfântul Grigorie Palama s-a născut în anul 1296, având doi frați pe nume Teodosie și Macarie și două surori, Epiharia și Teodota. Tatăl lor se numea Constanțiu, iar mama Caloni, în urma renunțării la manta senatorială imperială, acesta îmbrăcând smerita haină

monahală.

La vârsta de șapte ani, Grigorie rămâne orfan de tată, însă stăruie în învățătură, beneficiind de o educație aleasă. Vremea, timpul și harul Sfântului Duh l-au făcut să înțeleagă că drumul său este către viața monahală, urmând mai apoi să își așeze mama și surorile la o mănăstire de monahii, iar frații săi să-l urmeze, devenind cu toții monahi în Sfântul Munte Athos. Nicodim Isihastul, Sfântul său duhovnic trăia într-o chilie a mănăstirii Vatoped. În rugăciunile lui, se remarcă stăruitor chemarea Maicii Domnului exclamată în cuvinte: „Maica Domnului, luminează-mi întunericul, luminează-mi întunericul!”

În 1351, Sinodul din Vlaherne a apărut cu solemnitate caracterul ortodox al învățăturilor sale, însă poporul nu l-a acceptat ușor pe Grigorie, astfel încât el a trebuit să se mute dintr-un loc în altul. Într-una din călătoriile sale la Constantinopol, aflat pe un vapor bizantin, a căzut în mâinile turcilor. Chiar în captivitate, Grigorie Palama a predicat atât prizonierilor creștini cât și răpitorilor săi musulmani. Hagarenii au fost uimiți de înțelepciunea cuvântului său, dar musulmanii nu au putut suporta acestea, așa încât l-au supus unor suferințe și l-au luat în captivitate. După un an, Grigorie a fost răscumpărat și s-a întors la Tesalonic.

Sunt consemnate minuni în cei trei ani dinaintea morții sale, numeroși bolnavi fiind vindecați. În ajunul morții sale, Sfântul Ioan Gură de Aur i-a apărut într-o viziune, adresându-i cuvintele: „Spre înălțimi! Spre înălțimi!”. Între 1358-1359, Grigorie Palama a scris patru tratate despre isihasm, pentru ca, în data de 14 noiem-

brie 1359, să treacă la Domnul.

După numai câțiva ani, în anul 1368, Grigorie Palama a fost canonizat la Sinodul din Constantinopol, fiind cinstit pentru lupta dusă contra ereticilor și pentru teologia sa profundă ca un al doilea Atanasie". Pomenirea lui se face atât în data de 14 noiembrie, cât și în chip aparte în a doua Duminică din Postul Mare, ca o prelungire a sărbătorii triumfului Ortodoxiei împotriva tuturor ereziilor.

Învățătura despre rugăciune constituie în general miezul lucrării celor trei sfinți prăznuiți în acest an, și în mod special a rugăciunii isihaste, rugăciunea inimii sau a minții „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!” Considerat „teologul luminii dumnezeiești”, deoarece a apărut posibilitatea

trupului spre a sluji sufletului, așa încât rugăciunea săvârșită cu atenție și având conștiința păcătoșeniei proprii naște lacrimile pocăinței, semn că Dumnezeu a umplut cu milă și iubire inima omului care se roagă. „*Rugăciunea este maica și totodată fiica lacrimilor*”, va exclama Sfântul Grigorie, arătând prin aceasta că lacrimile izvorâte din ochii celui care se roagă sunt curățitoare sau purificatoare pentru vederea duhovnicească a omului, aceasta luminând calea spre întâlnirea cu Dumnezeu.

Pe această cale, omul are nevoie de asistența sau ascultarea de un model sau un părinte duhovnicesc, prin călăuzirea căruia omul săvârșește fapte bune ca roade vrednice de pocăință, care arată efortul îndreptării minții omului spre Dumnezeu. Rugăciunea este astfel „*o lucrare comună a sufletului și a trupului, dar cu adevărat și*

vederii luminii necreate a lui Dumnezeu prin practicarea rugăciunii isihaste, Sfântul Grigorie acordă o atenție deosebită comuniunii directe a omului cu Dumnezeu în cadrul Sfintei Biserici, prin primirea Tainei Botezului, prin participarea la Sfânta Liturghie și prin împărtășirea cu Sfintele Taine. Împărtășirea omului se continuă astfel prin rugăciune neîncetată, unită cu asceza trupului, așadar o împreună-participare a sufletului și a trupului pentru sfințirea omului. „*Până ce ne stăpânește împătımirea (de plăcere) nu putem gusta rugăciunea minții nici măcar cu cuvântul de pe vârful buzelor, și avem nevoie să simțim prin simțul pipăitului numaidecât durerea postului, a privegherii și a altora ca acestea, dacă vrem să ne îngrijim de rugăciune.*”

Antidotul împietririi inimii îl reprezintă sentimentul de străpungere al inimii, de smerire, de așezare a

dumnezeiască, care pricinuiește sufletului iluminarea dumnezeiască, izbăvind-le pe amândouă de patimile rele și aducându-le în schimb tot corul sfânt al virtuților.” Prin practicarea virtuților creștine, omul este chemat să devină „templu al Duhului Sfânt” (I Corinteni 6, 19), iar trupul trebuie să se unească cu Dumnezeu, prin ieșirea din patimi și din egoism.

În disputa avută cu filosoful Varlaam, Sfântul Grigorie arată că pentru a dobândi curăția și a se uni cu Dumnezeu, omul trebuie să-și întrebuițeze bine pofta sau dorința ca putere a sufletului, supunându-o minții sau rațiunii și câștigând astfel iubirea de Dumnezeu și răbdare. Mintea care pomeneste permanent pe Dumnezeu cheamă mișcarea dorinței și ajunge să-L iubească astfel pe Dumnezeu în mod dezinteresat și lipsit de egoism, și să-i iubească pe semenii prin fapte bune.

„Căci odată ce s-au dedicat lui Dumnezeu și stăruiesc cu minte netulburată în convorbirea cu El, prin această împreună petrecere, leapădă ușor povara patimilor rele și-și adună comoara iubirii.”

Latura pătimitoare a omului constituie orizontul sau punctul de întâlnire dintre suflet și trup, graniță sensibilă dar de mare importanță în reflecția teologică cu privire la rugăciune, deoarece demonstrează susținerea reciprocă a sufletului și a trupului în actul rugăciunii. Respirația, asociată din punct de vedere al ritmului cu vintelor rugăciunii, alimentează organismul așa cum rugăciunea ca vorbire cu Dumnezeu hrănește duhovnicește interioritatea omului. În rugăciune este strunită nu doar mintea, ci și gândurile. *„Cine deci, având minte sănătoasă, va socoti trupul nevrednic să locuiască în el propria sa minte, odată ce s-a învrednicit să devină locuință a lui Dumnezeu Însuși (I Corinteni 6, 19)? N-a așezat însuși Dumnezeu, la început, mintea în trup?”*

Sfântul Grigorie cunoaște și apără metodele de rugăciune unită cu respirația ale Părinților de dinaintea sa, dar le socotește ca etape folositoare pentru începători, pentru a deprinde concentrarea fără împrăștiere asupra unui singur gând sau asupra unei singure rugăciuni. Astfel, mintea ajunge să stăpânească trupul, coborând în inimă ca centru sau câmară a întâlnirii dintre om și Dumnezeu. Rugăciunea care se plămădește ca urmare a acestei întâlniri este una aprinsă de dorul de Dumnezeu, capabilă să aibă experiența vederii lui Dumnezeu în lumină. Lumina este harul Duhului Sfânt, care oferă cunoașterea lui Dumnezeu față către față, moment în care mintea nu se mai roagă propriu-zis, ci este răpită la Dumnezeu. *„Există o puritate a minții peste care strălucește în timpul rugăciunii lumina Sfintei Treimi; atunci mintea se înalță mai presus de rugăciune; de aceea nu trebuie să mai numim această stare rugăciune, ci produs al rugăciunii curate, trimis prin Duhul. Atunci mintea nu se mai roagă prin rugăciune, ci, ajunsă în extaz, pătrunde lucrurile neînțelese.”*

Această vedere a lui Dumnezeu în lumină este rodul rugăciunii curate, este „arvuna Duhului”, care aprinde inima cu iubirea negrăită a lui Dumnezeu, este miezul sau inima teologiei despre rugăciune a Sfântului Grigorie Palama. Prin lucrarea de creștere în asemănare cu Dumnezeu, omul ajunge la îndumnezeire, la îmbogățirea vieții sale cu noi și noi sensuri, lucrare fără sfârșit, de comuniune luminoasă și fericită cu Dumnezeu.

Așadar, prin rostirea neîncetată a rugăciunii inimii sau a minții *„Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”*, Sfântul Grigorie a urmat îndemnul Apostolului Pavel care a spus *„Rugați-vă neîncetat!”* (I Tesaloniceni 5-17), arătând prin învățăturile sale continuitatea cu tradiția isihastă din cele mai vechi timpuri ale Bisericii, practică atât de monahi cât și de credincioșii laici. Rugăciunea are un înțeles profund, fiind o chemare a lui Dumnezeu făcută de mintea unită cu inima a rugătorului, repetarea cât mai deasă, concentrată și unită cu respirația trupească aducând mult folos persoanei în întregime.

Sfântul Grigorie Palama a dezvoltat în scrierile sale învățătura isihastă de până în vremea lui, arătând că rugăciunea curată și neîncetată este accesibilă oricum, reprezentând calea de unire, de cunoaștere și de iubire pentru Dumnezeu. Rugăciunea rostită neîncetat, atât în spațiu liturgic cât și cea personală, îl face prezent pe Dumnezeu în lume prin harul Său și reprezintă o actualizare sau o continuare a trăirii Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos, căci *„Iisus Hristos ieri și azi și în veci este același”* (Evrei 13, 8).

Bibliografie:

***Filocalia, vol. 7, EIBMBOR, București, 1977.

-Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, Viața și învățăturile Sfântului Grigorie Palama, Ed. Scripta, București, 1993.

-<https://pravila.ro/sfantul-grigorie-palama-arhiepiscopul-tesalonicului-14-noiembrie/>

-<https://basilica.ro/cuvantul-rostit-de-patriarhul-daniel-la-proclamarea-anului-omagial-si-comemorativ-2022-text-integral/?swcfpc=1>

-<https://grigoriepalama.wordpress.com/filocalia-7-text/despre-rugaciune/>

-<https://www.crestinortodox.ro/sarbatori/sfantul-grigorie-palama/viata-sfantului-grigorie-palama-159094.html>

-<https://patermihail.wordpress.com/2022/11/13/rugaciunea-la-sfantul-grigorie-palama-1296-1359/>

-<https://www.crestinortodox.ro/sarbatori/sfantul-grigorie-palama/viata-sfantului-grigorie-palama-159094.html>

Marian-Alexandru DOROȘINCU,
Alexandru-Gabriel IVAȘCU, XI A

Pe urmele sfinților isihăști

Rugăciunea, potrivit scrierilor Sfinților Părinți, este respirația sufletului. Un izvor de binecuvântare și de har. Acest lucru se datorează lucrării Duhului Sfânt în mintea, sufletul și trupul nostru. Ca și sfinții care au practicat rugăciunea neîncetată și au dobândit daruri de la Hristos, așa creștinii de astăzi lucrează după putere această rugăciune, inspirație și expirație duhovnicească, sub forma unor cuvinte mântuitoare de inspirație biblică: „*miluiește-mă, Doamne, miluiește-mă*”.

Relația dintre om și Dumnezeu o crează rugăciunea. Aceasta este un dar de la Domnul Hristos, Care mântuiește, ajută și lucrează. Bucuria rugăciunii pe care o cerem se revarsă prin Duhul Sfânt după cum se roagă psalmistul David: „*Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale și cu Duh stăpânitor mă întărește*”. Sfinții isihăști despre care vorbim au avut în vedere acest lucru, după cum se relatează în faptele, trăirile, suspinurile și nevoințele pe care le-au săvârșit pentru a ajunge la bucuria lui Dumnezeu, la bucuria mântuirii și la cunoașterea Celui pe Care L-au slujit.

În acest sens, având ca izvor de inspirație acatistele celor trei sfinți isihăști pomeniți în acest An Comemorativ, Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Simeon Noul Teolog și Sfântul Paisie de la Neamț, precum și compoziția „Imnului rugăciunii isihaste”, alcătuit de către preotul Cristian Alexandru, am prezentat prin intermediul unui poem-rugăciune viața sfinților isihăști și pilda vieții lor. Prin scris, prin predică, și în forma cea mai înaltă, cu trăirea. Intitulat „Pe urmele sfinților isihăști”, am urmărit ca prin această poem-rugăciune să evidențiez viața lor virtuoasă și plină de har, model pentru noi, cei de astăzi. Urmele pe care le-au lăsat pe acest pământ poate au dispărut, dar urmele harului pe care l-au dobândit și fructificat în viața lor sunt vizibile până astăzi.

Consider că rugăciunea are un rol fundamental în viața creștinului care vrea să dobândească pe Duhul Sfânt. Pilda vieții sfinților isihăști lucrează după voința fiecăruia de a înțelege și de a pune în aplicare rugăciunea. Singurul lucru care ne diferențiază de sfinți este voința. Cine dorește să ia viața lor ca exemplu, acela câștigă har și experiență în urcușul spre Dumnezeu.

Pe urmele sfinților isihăști

Din pilda vieții lor sfinții ne-au lăsat
Rugăciuni fierbinți și aspre nevoințe,
De care Domnul mult S-a îndurat,
Prin lacrimi, mângâiere și multe suferințe.

„Cine va putea să îmi aline dorul?”
Zise Simeon cu lacrimi și suspină,
„Pentru Cel Preabun și Mântuitorul
Care m-a adus pe mine la lumină”.

Sfânt prealuminat și înzestrat cu daruri,
Roagă-te părinte, pentru lumea toată,
Care nu lucrează faptele credinței
Tu, ce ai văzut lumina necreată.

De-a pururi ai strigat, o, sfinte Simeon,
„Miluiește-mă o, Doamne, Dumnezeul meu”
Acum, mă rog ție cu inima umilă,
Vreau luminii sfinte să fiu părtaș și eu!

Precum de-a pururi norii zburau încet pe ceruri
Și udao pământul uscat de arșiță și necredință,
Așa udai tu, sfinte, sufletele uscate,
Și îi întorceai pe oameni la credință.

Căci singur tu, o sfinte, plin de pocăință,
Te-ai smerit pe tine pentru mântuire,
Cu posturi și lacrimi ai luat biruință,
Dobândind putere, har și bucurie.

Ti-a dat, o, Simeoane, Hristos atâtea daruri,
Pentru osteneală și viața ta curată,
Și te-a învrednicit să fii părtaș cu duhul
La lumina sfântă și necreată.

Arătător al dumnezeieștii cunoștințe,
Părtaș luminii celei netrupești,
Sabie ce tai eresul necredinței,
Și luminător minții omenești.

Prea îndumnezei la minte, ales de Dumnezeu,
 Păstor de suflete și arhiereu,
 Înzestrat cu darul ca să propovăduiești
 Iar credința dreaptă să o vestești.

A propovăduit credința cu trăire,
 Și a arătat cele duhovnicești,
 Spre mântuirea celor din eresuri,
 Stârnind așa-zisele „povesti”.

Povești ce sunt ca apa mării,
 Ce din neascultare sunt ivite,
 Dar prin lucrarea faptelor credinței
 Din dăinuire sunt nimicite.

De la Sfântul Grigorie Palama
 Să urmărim vieții lui așa;
 Cum s-a ostenit pentru veșnicie
 În sfânta și dulce pustie.

Sfântul Paisie cel mult nevoitor
 S-a arătat de-a pururi rugător
 În viața lui cea virtuoasă
 Și pilda vieții ce a lăsat și încă o mai lasă.

A fost cinstit ca Sfânt din viața sa
 Și a povățuit mereu spre trecerea
 Din lumea pământească, spre cele viitoare,
 Cu povești sfinte aduse din hotare.

Să ne smerim, lucrând mai mult cu fapta
 Credința moștenită și în sudori lucrată,
 Spre a împlini porunca dată:
 „Credința fără fapte este moartă!”

Sfinții isihăști ce cerul au ales
 Lăsând în urmă ce este pe pământ,
 Sensul vieții noastre prin dar l-au înțeles
 Și Domnului Hristos în viața lor urmând.

Domnul Dumnezeu la judecata dreaptă
 Când va veni din ceruri, morții să învie,
 Vă vor cinsti cu slavă, ca drept răsplătă,
 Căci ați lăsat plăcerea ducându-vă-n pustie.

Claudiu-Florin MUHA, X A, Referat prezentat la
 Simpozionul „Tinere, ție îți zic”, Seminarul Teologic
 „Mitropolitul Dosoftei” Suceava, decembrie 2022

Priveghere la Paraclisul Seminarului

In seara zilei de luni, 14 noiembrie 2022, la Paraclisul „Sfântul Ioan Iacob” al Seminarului Teologic Dorohoi a fost săvârșită slujba privegherii (Vecernia mare, Litia și Utrenia) în cinstea Sfântului Paisie de la Neamț, unul dintre marii nevoitori și înnoiitori ai monahismului românesc din veacul al XVIII-lea, un povățuitor de suflete și traducător de texte patristice filocalice. Activitatea face parte din manifestările dedicate Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț.

Programul liturgic a debutat cu slujba Ceasului IX, fiind urmată de slujba de priveghere care a cuprins slujba Vecerniei celei Mari, unită cu Litia și slujba Utreniei. La sfârșitul slujbei, preotul Ștefan Ionuț Apetrei, spiritualul seminarului, a rostit un cuvânt de învățătură în care a prezentat viața și activitatea Sfântului Paisie Velicicovschi, precum și actualitatea învățăturilor sale despre rugăciune în formarea duhovnicească a tinerilor și, mai ales, a elevilor seminariști.

Ambianța de rugăciune și priveghere a fost împodobită cu cântările și răspunsurile date la strună de către membrii corului Haris al Seminarului dorohoian.

Proiect „Masa Bucuriei”

Masa Bucuriei este un proiect inițiat de doi tineri prieteni din orașul Darabani, județul Botoșani: Andrei-Constantin Nenișcă, antreprenor din Darabani, proprietarul restaurantului „Casa Andrei” și Vasile Postolachi, doctor în Teologie și profesor de Religie la Școala Gimnazială nr. 1 Rădăuți-Prut și profesor de Dogmatică la Seminarul Teologic Liceal „Sfântul Ioan Iaco” din Dorohoi, menit să aducă alimente și meniuri calde la peste 80 de persoane fără posibilități materiale din localitățile: Bajura, Darabani, Păltiniș, Grivița, Cuzlău, Reditu, Rădăuți-Prut și Miorcani.

Inspirați de realitățile văzute prin aceste localități, la sfârșitul lunii martie 2021, cei doi prieteni, Vasile și Andrei au pus la cale acest proiect, numindu-l sugestiv *Masa Bucuriei*, subliniind prin aceasta scopul proiectului lor: acela de a duce meniuri calde și alimente pentru a bucura bătrânii, copiii fără posibilități și oamenii bolnavi din localitățile mai sus amintite. Prin implicarea oamenilor cu suflet mare din țară și din străinătate, proiectul lor a ajuns la aproape doi ani de când în fiecare vineri ei duc la 80-90 de persoane fără posibilități, meniuri calde și alimente.

Pe parcursul anului 2022, pe lângă acțiunea săptămânală de a vizita persoanele mai sus menționate, cei doi au derulat, în cadrul proiectului și alte activități. Astfel în februarie 2022 cei doi au vizitat cu daruri 10 elevi de la Liceul Teoretic Lipcani (Rep. Moldova). De asemenea, odată cu izbucnirea războiului ruso-ucrainean, cei doi au pornit acțiunea *Masa Bucuriei* pentru refugiați, ducând în vama Rădăuți-Prut-Lipcani fructe și ciorbe pentru refugiați, în primele patru săptămâni ale războiului.

Atât în preajma sărbătorii Învierii Domnului cât și a Nașterii Domnului, în cadrul proiectului s-a derulat acțiunea *Marea Masă a Bucuriei*, în care bătrânii și copiii din lista proiectului li s-au dus meniuri speciale și alimente pentru a simți bucuria sfintelor sărbători.

La începutul lunii iunii 2022, cu prilejul Zilei Internaționale a Copilului, cei doi au organizat și *Excursia Bucuriei* în Bucovina și jud. Neamț pentru 20 copii fără posibilități și cu rezultate bune la învățătură din Bajura, Reditu, Rădăuți-Prut și Miorcani

Cu prilejul începerii anului școlar, cei doi coordo-

natori au desfășurat acțiunea *Școala Bucuriei*, prin intermediul căreia 29 de elevi fără posibilități din: Bajura, Reditu, Rădăuți-Prut, Miorcani, Cuzlău, Păltiniș (România) și Lipcani (Rep. Moldova) au primit rechizite și încălțăminte necesare începerii unui nou an școlar.

În preajma Nașterii Domnului, Vasile și Andrei au derulat acțiunea *Bucuria de a bucura*, o acțiune menită să aducă daruri de Moș Crăciun pentru 24 de copii fără posibilități din localitățile: Păltiniș, Cuzlău, Reditu, Rădăuți-Prut, Miorcani și Lipcani.

De-a lungul întregului an, în demersul lor, coordonatorii proiectului au fost sprijiniți în demersul lor de oameni cu suflet mare din mai multe țări, între care amintim: Chile, S.U.A., Spania, Anglia, Germania, Belgia, Austria, Suedia, România și Moldova.

Obiectivele proiectului:

Ajutorarea bătrânilor singuri și fără posibilități materiale cu alimente și cu o masă caldă, săptămânal;

Ajutorarea copiilor nevoiași cu alimente și cu o masă caldă (pizza) săptămânal;

Încurajarea copiilor fără posibilități să învețe prin excursii și câteva burse de studiu;

Promovarea valorilor precum: respect, implicare; „Este minunat să vezi cum bunătatea unește oameni, indiferent de rasă, religie sau neam. De câte ori ni se părea că suntem în impas, Dumnezeu ne scotea în cale oameni cu suflet mare. Pe această cale dorim să aducem mulțumire tuturor celor care ne-au fost alături în derularea acțiunilor proiectului și cu mila lui Dumnezeu ne dorim să mergem mai departe cu acest proiect și în acest an”

Prof. Dr. Vasile POSTOLACHI

Sfântul Iacob Putneanul, Mitropolitul Moldovei

Născut la 20 ianuarie 1719, într-o familie dreptcredincioasă din Bucovina, crescând în duhul adevăratei evlavii, Sfântul Iacob, la numai 12 ani intră în viața monahală, formarea sa duhovnicească fiind legată de obștea Mănăstirii Putna și Mănăstirii Sihăstriei Putnei.

Văzându-l monahii putneni pe acesta cu înțelepciune de bătrân și viață aleasă, l-au rânduit a fi hirotonit preot la vârsta de 17 ani, apoi la vârsta de 25 de ani, a fost ales egumen al Mănăstirii Putna. În anul 1745 a fost ales episcop de Rădăuți, unde a tipărit un Liturghier slavo-român și a înființat o școală pentru învățarea limbilor greacă, română și slavonă. După doar cinci ani, a devenit mitropolit al Moldovei, la Iași. Pe vremea păstoririi sale, în capitala Moldovei a înființat școli și a tipărit cărți de învățătură și de slujbă, scoțând la lumină primul abece-

dar românesc. Pentru elevii din satul Putna, a înființat prima școală elementară rurală din Moldova. Având purtare mare de grijă față de Mănăstirea Putna, acesta a ajutat și alte mănăstiri, precum: Catedrala episcopală din Suceava, Catedrala mitropolitană din Iași, Mănăstirea Doljești și altele. Fiind sub domnia fanariotă, Sfântul, împreună cu ceilalți ierarhi ai țării, au intervenit pentru eliminarea unor forme de asuprire. Mitropolitul Iacob, fiind un om făcător de pace și ocrotitor al poporului a potolit o răscoală, impunând domnitorului să îndeplinească unele cerințe pentru pacea țării. A muștrădat adesea pe unii conducători din acei ani, din pricina cărora, a fost silit să-și lase scaunul mitropolitan în anul 1760.

Ultima parte a vieții sale, și-a petrecut-o la mănăstirea sa de metanie, Putna, unde a continuat actele de ctitorie începute în perioada cât a fost mitropolit în scaun, devenind al doilea mare ctitor al Putnei, întărind-o duhovnicește și material. Prin sprijinul său, mănăstirea a devenit un stâlp al Ortodoxiei românești în vremurile grele ce aveau să vină odată cu răpirea Bucovinei de către Imperiul Habsburgic.

Retragerea la mănăstire i-a fost prilej sfântului de adâncire în rugăciunea luminătoare de suflet. Trecând Paștile anului 1778, a mers la Mănăstirea Sihăstria Putnei pentru a primi schima mare, prin mâna duhovnicului său, Sfântul Cuvios Natan, luând numele de Eftimie.

După patru zile, mai exact pe 15 mai 1778, a trecut cu pace la Hristos Domnul într-o veșnică bucurie, fiind înmormântat în pridvorul Mănăstirii Putna.

Sfântul Iacob și-a închinat întreaga viață slujirii Bisericii, luminării poporului prin școală și tipar și povățuirii sufletelor spre mântuire, rămânând în amintirea poporului ca „păstorul celor săraci și smeriți, care a dus o viață de Sfânt”.

De aceea, cu prilejul împlinirii a 550 de ani de la întemeierea Mănăstirii Putna, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a hotărât trecerea mitropolitului Iacob Putneanul în rândul Sfinților, cu zi de prăznuire pe 15 mai.

Emanuel-Petrișor SIMEAN, X A

Sfântul Paisie Velicicovschi – model de rugător

Sfântul Paisie Velicicovschi, cunoscut și ca Paisie de la Neamț, a fost un călugăr și teolog ortodox care a contribuit în secolul al XVIII-lea, la înnoirea monahismului ortodox prin redescoperirea scrierilor patristice și publicarea Filocaliei. El a fost un îndrumător al vieții monahale din Moldova și este considerat în prezent o figură de seamă a istoriei Bisericii Ortodoxe.

Datorită vieții sale, Sfântul Paisie Velicicovschi poate fi comparat cu marii sfinți ai Bisericii din primele veacuri creștine. Astfel, ieromonahul Seraphim Rose (unul dintre cei mai exigenți călugări ai timpurilor noastre) afirma despre Paisie că este „al doilea sfânt Grigorie Palama”, iar cunoscutul teolog Tomas Spidlik vedea în canonizarea lui un „semn al vremurilor”.

Sf. Paisie s-a născut la 21 decembrie 1722, la Poltava (Ucraina), ca al 11-lea din cei 12 copii, primind numele de botez Petru. S-a născut din părinți binecredincioși, tatăl – Ioan, iar mama – Irina.

După tată, descindea dintr-o familie de cazaci, „cunoscută și bogată”, ai cărei descendenți pe linie masculină administrau din generație în generație, ca protopopi, biserica din Poltava.

Mama, Irina, era fiica unui negustor „renumit și bogat”, de neam evreu. După moartea negustorului, soția sa și fiica lui cea mai mare (adică bunica și mătușa lui Paisie) s-au călugărit la scurt timp, încât se poate spune că starețul s-a născut și a crescut într-o familie de clerici și monahi. Mama sa, după ce Petru s-a călugărit, a intrat în monahism, primind numele de Iuliana. În adolescență, în perioada 1735-1739, Petru a fost trimis la studii la Academia duhovnicească de la Kiev. După ce urmează primul ciclu de studii, în cadrul căruia învață limbile greacă și latină, la 17 ani abandonează școala, simțindu-se atras în mod irezistibil de viața monahală.

Sfătuit de ieromonahului Pahomie, duhovnicul său, pleacă la Mănăstirea Liubețki, pe malul Niprului. După o scurtă ședere aici, Petru se va îndrepta spre Mănăstirea Medvedovschi, unde va fi tuns rasofo, primind numele de Platon. Deoarece mănăstirea se afla pe teritoriul controlat de polonezii catolici, ea va fi curând desființată, iar călugării se vor risipi, Platon s-a îndreptat către Mănăstirea Lavra Pecerska, de la Kiev, unde nu va rămâne prea mult, deoarece nu și-a găsit un povățuitor duhovnicesc pe măsură.

La sfatul unui călugăr rus, Mihail, Platon a venit în Ungrovlahia, poposind mai întâi la Schitul Dălhăuți (în Vrancea), sub ascultarea starețului Vasile de la Poiana Mărului. De aici se va îndrepta către Schitul Trăisteni (județul Buzău), unde va cunoaște pentru prima dată pravila bisericească săvârșită, după tipicul Sfântului Munte Athos, ceea ce îl va impresiona în mod deosebit.

Dornic de a cunoaște viața duhovnicească de la Muntele Athos, prin 1746 pleacă spre „Grădina Maicii Domnului”, unde va rămâne vreme de 17 ani (până în 1763). S-a așezat mai întâi într-o chilie singuratică dintr-un loc numit Kyparis. După 4 ani de la sosirea în Sfântul Munte (1750) va îmbrăca schima monahală din mâinile starețului Vasile de la Poiana Mărului, aflat în trecere prin Athos, luând numele de Paisie. După alți câțiva ani, va fi hirotonit ieromonah.

Datorită vieții sale duhovnicești deosebite (făcea rugăciune și metanii toată noaptea, mânca numai o dată în zi, și atunci câțiva pesmeți uscați, purta o singură dula-mă, și aceea foarte veche, dormea pe o scândură goală,

citea din Scripturi și din scrierile Sfinților Părinți) a atras mulți ucenici încât, după un șir de mutări de la un schit la altul mai mare, a ajuns la schitul Sf. Prooroc Ilie, care ținea de mănăstirea Pantocrator.

În cele în urmă, cu 64 călugări adunați în jurul său, Sf. Paisie a hotărât să plece din Sf. Munte și s-a îndreptat către Moldova, unde Mitropolitul Gavriil Callimachi i-a încredințat Mănăstirea Dragomirna. Aici, Sf. Paisie și ucenicii săi au viețuit 12 ani, în perioada 1763-1775 (până la anexarea Bucovinei de către Imperiul habsburgic).

Cea mai importantă lucrare care se va iniția la Dragomirna va fi începutul unei școli de traducători. Realizarea de excepție a acestei școli a constituit-o *Filocalia românească*, prima Filocalie scrisă într-o limbă vorbită, cu 13 ani înainte de Filocalia grecească de la Veneția.

Astfel, românii sunt primii în Europa care, în a doua jumătate a secolului, declanșează un uriaș efort de transpunere a scrierilor Părinților Bisericii și autorilor de texte de spiritualitate în limba vorbită de popor.

La Dragomirna starețul Paisie a mai întocmit o lucrare despre *Rugăciunea minții*, în 6 capitole, și o combatere a învățăturii care se răspândise pe atunci în mănăstirile din Ucraina de către un monah pe nume

Teopompt, care nega această rugăciune.

În 1775 Bucovina a fost ocupată de habsburgi și Paisie a trebuit să plece cu ucenicii săi de la Dragomirna la Mănăstirea Secu. Șederea lui Paisie la Secu a fost de scurtă durată, doar de 4 ani (1775-1779), după care a plecat la Mănăstirea Neamț. Dacă la venirea sa la Mănăstirea Neamț obștea paisiană număra 200 de călugări, până la trecerea în veșnicie a starețului, în 1794, se vor mai aduna încă vreo 700 de călugări moldoveni, munteni, transilvăneni, ruși, ucraineni, bieloruși, greci, bulgari, sârbi, încât soborul mănăstirii ajungea la 900 de călugări.

Atât la Secu cât și la Neamț, s-a continuat pravila de la Dragomirna dar, mai ales, munca școlii de traduceri patristice. Prin purtarea de grijă a lui Paisie, Neamțul a cunoscut o înflorire de excepție, ajungând „cel mai însemnat centru de cultură teologică și ascetică din Țările Române”.

Numărul manuscriselor păstrate din timpul lui Paisie se ridică la aproape 300, dintre care aprox. 40 au fost scrise de el însuși. Traducerile se făceau în limbile română și slavonă, aproape exclusiv după manuscrisele grecești.

În anul 1791, Paisie a fost ridicat la rangul de arhimandrit, iar peste 3 ani, la 15 noiembrie 1794, avea să treacă la cele veșnice.

Sf. Paisie a fost inițiatorul unui curent de înnoire monahală, o adevărată mișcare spirituală în cadrul culturii române și a celei est-europene. Curentul paisian a urmărit reorganizarea după principiile patristice a vieții cenobitice, anume: isihasmul (prin introducerea acestuia în viața de obște); studiul scrierilor Sfinților Părinți (prin care s-a pus în lumină patristică valoarea rugăciunii neîncetate și a vieții duhovnicești în obște); rânduiala vieții călugărești (aceasta cuprindea: viața în obște; o disciplină severă, în spiritul Sfinților Părinți; preocuparea pentru cultura teologică a călugărilor; îndeletnicirea cu diferite meșteșuguri).

După Nichifor Crainic „esența paisianismului este eminentamente mistică. Duhul paisian se poate rezuma în două cuvinte: studiu și contemplație”.

Despre creșterea vieții duhovnicești din obștea Cuviosului Paisie, scria ucenicul său Platon aceste cuvinte: „Puteai să vezi atunci în Mănăstirea Dragomirna, înflorind viața călugărească ca o minune nouă. Că oameni vii fiind, pentru dragostea lui Dumnezeu erau morți

de bunăvoia lor pentru cele pământești. Și cum voi putea vorbi cu înțelegere, decât numai din parte despre tainica lor lucrare? Adică înfrângerea inimii, smerenia adâncă, frica de Dumnezeu, luarea aminte de sine, tăcerea gândurilor și rugăciunea inimii, pururea săltând cu nespusă și aprinsă dragoste către Hristos și către aproapele. Că multora dintr-înșii neîncetat le curgeau lacrimile; nu numai în chilie, ci și în biserică și în vremea ascultării și în timpul citirii și al vorbirii duhovnicești ca o roadă a Duhului Sfânt.

Cu cuviință dar, aici se împlineau cuvintele Sfântului Isaac Sirul, care grăiește: Adunarea celor smeriți este iubită lui Dumnezeu, precum adunarea serafimilor”

La 7 iunie 1988 Paisie a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Rusă, iar la 20 iunie 1992 Biserica Ortodoxă Română hotărăște generalizarea cultului local al Cuviosului Paisie, având ca zi de pomenire 15 noiembrie.

Deși nu a săvârșit vindecări miraculoase, Sfântul Paisie a pus începutul unei minunate tămăduiri a lumii prin rugăciune, pentru care s-a străduit să pregătească o autentică farmacie duhovnicească.

Bibliografie

-Pr. Ion Vicovan, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, Editura Trinitas, Iași, 2002

-<http://www.cuvantul-ortodox.ro/sfantul-paisie-velicovski-unitatea-credintei-si-impartasirea-sfantului-duh/>

-<https://doxologia.ro/puncte-de-vedere/sfantul-paisie-velicovschi-adevaratul-luminator-al-secolului-luminilor>

-https://ro.wikipedia.org/wiki/Paisie_Velicovschi

Bogdan JIANU, XII A,

Val

Și de viața e prea grea
Să nu-ți pese mult de ea
Fie valul, trecător
Mergi cu pas mic și ușor

Fii tot rece de e soare
Și așteaptă-te la mare,
Să te prindă o furtună
Când privești din nou
Spre lună.

Inima să-ți fie gheață
Vorba să-ți fie măreață
Că doar ea te urcă-n culme
Să privești întreaga lume.

Nu privi în golul cer,
Piatra-n suflet ți-e zidită
Și de-i vreme de durere,
Să o știi doar tu-n tăcere.

Edera Prodan, XII B

Săptămâna fructelor și legumelor donate, la Seminarul Teologic Dorohoi (21-25 noiembrie 2022)

„Ion și Doina Aldea-Teodorovici, două inimi gemene”

Vineri, 18 noiembrie 2022, un grup de elevi din clasele a X-a A și a XII-a A, însoțiți de domnul profesor Vasile Postolachi și alte cadre de la Școala Gimnazială Nr. 1 Rădăuți-Prut, au participat la activitatea „Ion și Doina Aldea-Teodorovici, două inimi gemene”, desfășurată la Liceul Teoretic Lipcani, unde au interpretat cântece patriotice.

Elevii de pe ambele maluri ale Prutului au fost foarte încântați, drept dovadă fiind mărturia lor:

„A fost o activitate foarte frumoasă și abia așteptăm să revenim” (Iustin Berechea, XII A)

„Un schimb de experiență prin care am reușit să bucurăm sufletele celor care ne-au ascultat, totodată rămânând în suflete și în inimile noastre cu dorința de a reveni încă o dată, de Crăciun” (Ștefan Apetrei, XII A)

„A fost o experiență foarte interesantă și foarte plăcută! Sperăm să mai revenim la prietenii noștri de peste Prut. Le mulțumim pentru frumoasa găzduire pe care ne-au făcut-o. Mulțumim Părintelui Director pentru binecuvântarea de a merge la această activitate. Mulțumim profesorilor de la Liceul Lipcani și de la Rădăuți Prut și în cele din urmă, domnului profesor Vasile Postolachi pentru inițiativă și sprijin! Slavă lui Dumnezeu pentru toate!” (Emanuel Simean, X A)

„A fost o experiență extraordinară, o întâlnire de suflet în comemorarea marilor interpreți Ion și Doina Aldea Teodorovici, alături de superbii seminariști. Respect și Doamne ajută” (Artiom Vacari, IX, Liceul Teoretic Lipcani)

Prof. dr. Vasile POSTOLACHI

ERASMUS+, de la tradiție la inovație la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi

Începând din anul 2016, „Școala de la răscruți”, Seminarul Teologic Dorohoian, a implementat zeci de proiecte europene Erasmus+.

Am știut mereu că dincolo de curriculum, dincolo de educația formală, elevii noștri au nevoie de mult mai mult. Ne-am străduit să îi punem pe primul loc și să creăm starea de bine de care au atât de mult nevoie, mai ales în perioada aceasta, a adolescenței.

A devenit o obișnuință să ne programăm mobilitățile transnaționale și să participăm activ și cu imensă bucurie la toate activitățile desfășurate de

proiectele ERASMUS+.

În ziua de 13 octombrie 2022, am ales să sărbătorim, și noi, ERASMUSDAYS.

În sala de festivități „Pimen Mitropolitul” a școlii noastre, elevii participanți la mobilitățile transnaționale au ales să le disemineze colegilor și cadrelor didactice.

Astfel, au fost prezentate ultimele mobilități ale proiectelor Erasmus+ aflate în desfășurare: „Wedding traditions, Cultural awareness” și „Respect yourselves, the others and the environment for a better future”, mobilități care au avut loc în Lituania, la Siauliai și în Macedonia, la Kicevo.

La finalul activității concluziile au fost că Erasmus+ reprezintă mai mult decât dezvoltare. Erasmus+ reprezintă un amalgam de bucurie, a întâlnirii, a cunoașterii, a revederii, dar și de tristețe, a despărțirii, pe care nu îl pot înțelege decât cei care au trecut prin asta.

Erasmus te învață că trebuie să fii mândru de țara ta, dar, în același timp, să îmbrățișezi culturi diferite, te învață ce înseamnă prietenia și iubirea fără granițe și cât de important este să fii tolerant.

Cu siguranță pentru elevii Seminarului Teologic Dorohoian: „once ERASMUS, always ERASMUS!”

Prof. Gianina BUTESCU, coordonator proiecte

Un pios omagiu, de dor sublim, pentru Părintele nostru, Constantin!

Pășesc atent, prin casa afundată în visare, și mă îndrept spre ușa de ieșire, care sub greutatea lemnului brodat scârție sacadat. Pe ulița mare doar cânt de păsări de-ale cerului într-o armonie deplină.

Razele dimineții îmbrățișează brazii dreپți și curați ca lumânarea, și netezesc valea cețoasă, încă nedefinită. Casele se deslușesc greoi, doar biserica din mijlocul comunității se vede de după faldurile de ceață, veghind spectacolul celest, mirată și grațioasă.

Iarba încărcată de rouă cristalină aruncă sclipiri răzlețe către peșitorii ei, iar crudul covor așternut îți oferă o liniște odihnitoare.

Oamenii satului se pregătesc și ei pentru biserică în gospodăriile odihnite și îmbelșugate.

Liniștea și pacea de afară o regăsesc și în biserică. Aici toți sfinții lui Dumnezeu tac într-o vorbire mai presus de cuvinte, ascultând Cuvântul. Cucernic, salut și mă închin la fiecare bucățică de materie sfințită. Maiestuos, mă îmbrac cu veșmintele slujirii și mântuirii pentru a mă prezenta onorat înaintea lui Dumnezeu, ca un ales cuminte și ascultător. Și după cascadele de rugăciuni, pline de sens și metaforizate, încep Proskomidia. Aici, la proskomidiar îi pregătim Domnului jertfa omului, simplă, dar purtând în ea cerul, pământul și pământeni.

Totul merge natural, de fiecare dată, până la cuvintele de pomenire a numelor sau pomelnicelor pentru cei adormiți.

La aceste cuvinte: „Pomeniște, Doamne,...” spun, aproape stins: „...pe robul Tău și Părintele nostru Constantin!...” iar peste întreaga ființă mi se așterne mereu acel „dor”. Un dor nestins... alb și plin de energie ca al bulgărelui var.

De un an de zile aproape, un freamăt de amintiri și nostalgii este așternut peste sufletul multora dintre noi. Iar acestea nu prea-ți dau pace.

Iar din această lecție de viață și de moarte, din miezul pomenirii se redeschide privirii. Și gândul pleacă la „atunci...”.

Trecuse ziua Cuvioasei Maicii noastre de la Iași. Un mesaj de pe social media îmi trezea atenția asupra faptului că „Părintele nostru” era internat la spital. Valuri de emoții m-au cuprins... Spitalul nu-i a bun... mai ales în

timpul acesta incert... Gândurile m-au răvășit și din toată ființa am încercat să mă alătur și eu multora, în rugă și meditație. Cu nădejde... Iar a doua zi, la Sfânta Liturghie, oficiată în cinstea icoanei „Pantanassa”, salba de rugăciuni pentru el a continuat, și la Jertfelnic și la icoana din Viscri, satul Prințului.

În drum spre casă însă, un mesaj țesut cu lacrimi și durere ne anunța pe fiecare, în parte, că Părintele nostru a plecat la Dumnezeu. Avea doar 52 de ani... Simțeam o grabă și o pierdere mare.

Munți de rugăciuni și durere s-au strâns pe cerul senin al prieteniei noastre. Gândurile trimise din toată lumea au mers pioase către Dorohoi și familia greu încercată și îndurerată, cu o speranță legată direct de Cer. O întreagă Moldovă s-a îmbrăcat în haine cernite pentru plecarea la cer a Părintelui nostru Director.

Părintele Constantin Muha, pentru noi a fost „modelul”, de Om și de Preot, descris de Sfântul Ioan Hrisostom și Sfântul Grigorie de Nazianz. Pentru Dorohoi și Lunca Moldovei el a reprezentat raza de nădejde și viață, mai ales după sterilitatea spirituală lucrată de sistemul utopic apus. Avea o trăire spirituală și morală exemplară. Când ne vorbea de părinți îmbunătățiți, parcă se descria el. Citea mult și ne îndemna și pe noi să citim. La dirigenție fiecare prezentam ultima carte citită.

Se ruga mult. Copila cea mai mică a Părintelui, Ștefania, spunea într-o scrisoare scrisă din lacrimi de iubire și de dor cum tatăl ei, rugându-se, adormea în

genunchi sau pe unde se ruga.

În slujire era înălțător. Toți seminariștii, după studii, doream să ajungem ca Sfinția Sa. Era complet, corect și coerent. Iar peste toate acestea vocea de tenor, care-i făcea și pe îngeri invidioși, completa personalitatea sa de bun liturghist și slujitor.

Tineri fiind, doream să ni se împărtășească drumul fiecăruia. Părintele ne îndruma să fim atenți și curați. Rugăciunea să ne însoțească mereu. Fapta bună să nu lipsească. Să facem lucrurile ca pentru Dumnezeu. Să ne găsim pe cineva cu frică de Dumnezeu. Onestitatea să ne fie prietenă. Alegerea să o facem după inimă, dar cu verticalitatea cerebrală. Dorea să fim semințele, din pilda lui Dumnezeu, căzute în locuri mănoase. Aceasta era bucuria-testament a Părintelui. Ca să fim sarea pământului și fii Luminii. Și cred că se mândrea cu noi și cu Seminarul.

Prin Părintele i-am cunoscut pe marii duhovnici, iar pelerinajele făcute cu școala ne-a adus mai aproape de vatra vieții monahicești, plină de jertfă și slujire.

Noi l-am iubit, Dorohoiul l-a cinstit și întreaga Moldovă l-a prețuit. Oare de ce?

Pentru că s-a dăruit necondiționat. Pentru toți s-a topit, jertfindu-se.

L-am cunoscut acum un sfert de secol în urmă, când tot într-o toamnă târzie a venit la Dorohoi, orașul devenit acum doar plin „Dor”, pentru Părintele nostru Director. A venit ca un absolvent excepțional de facultate. Cu orizontul vieții așezat, a făcut ascultare, și prin aceasta... o lucrare minunată. Ne-a adus Lumina, arătându-ne-o fiecăruia după puterea de înțelegere a noastră. Pentru fiecare elev seminarist avea hrană de pus pe suflet, pentru desăvârșire sau revenire. Pe toți ne iubea ca pe copiii sau frații săi. Eram tinerei ca și el; aproximativ de nouă-zece ani era diferența între noi. De aceea, legătura noastră cu Părintele a fost una de părinte-copil, de preot-seminarist fundamentată pe prietenie și respect nemărginit.

Iubea mult „Seminarul de la răscruci”, reactivat și relocat. Se dăruia mereu. Inima i-a bătut și pentru acest liceu seminarial, creat după chipul și asemănarea sa. L-a purtat în spate și l-a prețuit tainic în inimă. A dorit să-l facă viu. Să înveți să trăiești și să trăiești învățând! Și s-a reușit. De la a nu avea loc „unde să-ți pleci capul” până la confort și condiții decente este o realizare enormă. Aproape toate au fost puse la punct, ca nimic să nu le lipsească seminariștilor, iar aceștia în tot confortul, să

învețe rugându-se și să se roage învățând.

Ar fi bine de luat în calcul faptul că noi am fost prima generație după redeschidere. Iar lucrurile trebuiau făcute să meargă. Tinerețea i-a dat impulsul suprem în a lupta mereu, în a tocmi o școală dorită de mulți elevi, care a avut și rezultate frumoase.

Era exemplar. Cel care l-a trimis la Dorohoi l-a „citat” cât de pregătit și polivalent era.

În perioada de la cârma Seminarului, realizările desfășurate aici întrec orice statistică pe care ne-o imaginăm.

Noi simțeam cum crește Seminarul, cum luptă neîncetat pentru el. Ultimul se culca, primul se trezea, și era tot timpul cu noi și între noi.

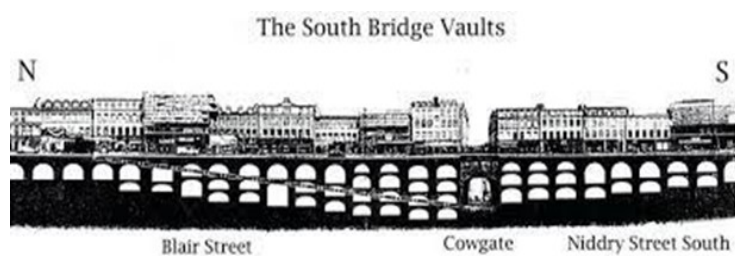
Toate aceste gânduri le întâlnesc când îl pomenesc la Proscomidie pe Părintele nostru. Uneori, ca într-o visare, alteori ca pe-o amintire meditativă, dar cu toată iubirea și prețuirea ce i-o port. Iar aceste simțăminte și trăiri sunt cu siguranță și ale tuturor colegilor preoți și mireni, toți care am avut onoarea să fim contemporani cu Părintele și crescuți sub bagheta de maniere pe care o expunea ca o artă.

Însă ceea ce mă fascinează este faptul că îl simt atât de viu pe Părintele Diriginte, filocalic chiar. Și acest lucru se datorează lucrării Sfintei Liturghii. Ea ne întărește credința că „dragostea nu moare niciodată”, iar părintele Constantin Muha ne veghează, îndeosebi pe familia sa, din locul pe care l-a iubit atât de mult, pe care l-a slujit atât de frumos și l-a cântat desăvârșit!

Pr. Claudiu POPA
Absolvent, Promoția 1998

Edinburgh Vaults

Imagine that it has rained all day and that you have been out walking the streets hoping that someone will take pity on you and give you a piece of bread or some leftover food that will probably help you to survive for a few more days. After a day like this, the evening does not bring any relief; on the contrary, it brings more problems and more disappointments. The road to there is horrible, it smells very bad, people gather in a tight space and you hardly make room among them to get to a place that you call *home*.

The dump you go through reminds you of the biblical hell and you wish you had never been born in order not to have to carry this heavy burden on your still young shoulders. You are lucky to find a few burning candle heads on the street and you somehow manage to find the tight and wet entrance through which you try to sneak in, in order to gain access to a kind of hallway with some dirty stairs that you again dare to climb with slow, quiet and resigned steps.

Full darkness makes you think you are already dead or hope, at least, that this will be your last night spent between these cold and alien walls. From all directions, you can hear quarrels, groans and screams. When you finally think you've arrived, a voice in the dark tells you to get out quickly and to go to your place if you don't want to get in trouble. It is 4 o'clock in the afternoon, but the darkness has long been present and the cold feels like home in here.

Edinburgh Vaults

You have to share the room with about 30 people, most of them unknown. Most of the problems are caused by children who, for some reason, cry without interruption for hours and disturb your inner thoughts. Anyone who wants to use the "toilet" must grope through the darkness, move without stepping on other tenants and find the bucket in the corner of the room, which is usually full. Today you feel lucky: you managed to get your hands on a wet bundle of straw and fit it under your head quickly, hoping that no one will make a claim for it. After several hours of general distress, after the children have finally fallen asleep and the bucket has been emptied several times, you feel that the well-deserved sleep is finally coming from afar but, from a higher floor, you can clearly hear the screams of a woman and then, slowly, they're starting to get lost in the

The Watcher - The South Bridge Vault

distance.

When the silence finally falls, you begin to think again why life is so unfair and why so many good people have to pay for the mistakes of others and why children have to atone for the sins of their parents. There is a 2-year-old in this room who had not yet seen the light of

Room entrance

day, and perhaps would never see it. Sleep always brings relief and inner peace, but the few hours of sleep you steal in these rooms doesn't help much, and most mornings you also wake up with backaches, headaches, cough or fever. The morning does not bring anything good, and all the unpleasant memories of the night that has just passed, come back to you repeatedly, like the dangling of a bell that it is heard in the distance.

The fog outside manages to hide the misery, poverty and despair that these people experience every day. The raindrops foretell a new wet day, and the wind also makes efforts to let you know that life sometimes can be hard.

This is how poor people lived in the early 19th

century, especially homeless people or those who were outside the law in South Bridge Vaults, Edinburgh. These crypts were dark places, usually associated with illegal whiskey distilleries, gambling and crime.

Some of these catacombs are currently used as storage spaces, night clubs, pubs or even theatres but the majority of these vaults have a touristic destination, as the ghost tours organized inside these locations are a great success. It is said that the spirits of those who have died in these cellars still haunt these places. Ghost stories, based on legends or true facts, have been created and advertised, attracting thus curious tourists from all over the world. This is no place for faint-hearted claustrophobic people. So?! What do you say? Do you dare to take a walk inside these cold dark cellars?

Prof. phd. Vlad ISTRATE

(Desen realizat de Bianca FERBEI, IX B)

Recenzie film

„Ratatouille”

Ratatouille este un film animat, lansat în 2007, creat de Pixar și distribuit de Walt Disney Pictures. Este al optulea film produs de Pixar și a fost regizat de Brad Bird. Titlul este o mâncare franceză de la țară care se va servi în finalul filmului fiind făcută de un șobolan (rat – șobolan).

Filmul narativ al întâmplării începe de la casa bătrânească unde un șobolan cu colonia lui de frați trăiesc în podul acestei case unde locuia o bătrână. Micul șobolan va descoperi marele talent de a găti și de a crea gusturi nemaîntâlnite. După o întâmplare nefericită, bătrâna află de infectarea casei sale cu șobolani iar colonia fu nevoită să plece. Ajungând în Paris, pe râul de lângă casă, micul bucătăraș se pierde de colonie dar urmează să-și găsească un tovarăș de lucru în bucătărie, pe care îl va învăța să gătească. Va urma să exerseze mișcările involuntare ale membrelor pe care șobolanul le controla prin părul din cap de sub fesul de bucătar. Totul se petrece într-un timp foarte scurt după moartea marelui și celebrului bucătar Gusteau. Moarte provocată de eșecul lui și de recenziile date de către critici.

După moartea lui, locul de bucătar este luat de un bărbat care a trăit lângă Gusteau. Noul băiat controlat de micul bucătar, dăruiește șefului o scrisoare de la mama sa moartă în care aflase că Linguini (băiatul neîndemânatic care face curățenie prin restaurant) este moștenitorul de drept al restaurantului „Gustave’s”.

Șeful bucătar, Skinner face tot posibilul pentru a-și împroprietări instituția. Acesta îl suspectează pe Linguini de complicitatea cu șobolanul bucătar. Personajul negativ încearcă să-și ia restaurantul luiși, în timp ce șobolanul fură scrisoarea și mai apoi toți membrii bucătăriei află că Linguini este de fapt șeful de drept al restaurantului.

Nimeni nu știe că băiatul neîndemânatic este condus de micul șobolan în arta gastronomică. Mai apoi,

membrii află printr-o întâmplare neașteptată că de fapt Linguini nu are talent la gătit iar șobolanul îl ajutase. În acest timp, faima restaurantului își face simțită prezența, iar criticii sunt din nou interesați de Gustave's. Criticul Anton Ego face o vizită restaurantului și transmite băiatului că îi va mai da o șansă pentru reputație. Grupul de bucătari părăsește instituția fastuasă iar în ajutorul bucatarasului vine colonia sa de frați preparând la ordinele acestuia „Ratatouille”. Anton Ego fu surprins de cele gătit: și-a adus aminte de copilăria sa.

Sunt de părere că filmul prezintă curajul unui șobolan de a confrunta obstacolele pentru a ajunge la dorința sa. Tema filmului este gastronomia iar prietenia și visul de a ajunge ceva își pune amprenta pe înțelesul filmului. Chiar și un șobolan ca Remi sau un băiat neîndemânatic ca Linguini poate avea succes în societate în familie și în fata celor mai pretențioși critici culinari, gurmanzi și nu numai.

Claudiu-Florin MUHA, X A

Recenzie carte

„Logodnicii ” de Alessandro Manzoni

Considerat drept cel mai „frumos” roman italian al secolului XIX, Logodnicii beneficiază de o Introducere în care autorul mărturisește că prin travaliul său epic nu face decât să divulge conținutul unui manuscris din secolul XVII, cuprinzând o poveste ce merită să fie relatăată într-o formă lexicală modernă.

Prin această tehnică, extrem de familiară clasicismului, prin retorica personajului Anonim, Manzoni își disimulează propriile convingeri și opinii politice și deopotrivă fina ironie, abundentă în opera sa. Romanul se structurează în XXXVIII de capitole al căror epic urmărește epopeica strădanie a doi tineri lombarzi, Renzo Tramaglino și Lucia Mondella, de a se căsători în Lombardia aflată sub dominație spaniolă. Prima parte (cap. I-VIII) debutează cu memorabila întrevvedere dintre „bravii” lui don Rodrigo, grande spaniol care, sub amenințarea morții, îi impun preotului din Abbondio să nu officieze cununia lui Renzo și a Luciei, fata fiind dorită de temutul tiran. Proiectul de a celebra cununia în secret, susținut de Renzo și Agnes, mama Luciei, eșuează, întrucât oamenii maleficului don Rodrigo, travestiți în cerșetori, pătrund în casa parohială înainte ca fata să-și rostească jurământul nupțial. După tumultuoase peripeții într-un Milano înfometat, cuprins de larma răsculaților, Renzo e confundat cu unul dintre capii lor și, pentru a nu fi arestat, se salvează fugind la Bergamo, pe teritoriul Republicii Venețiene, la unul dintre verii săi; acolo află că a fost condamnat la moarte.

În timp ce Renzo e în imposibilitatea de a reveni în Lombardia, Lucia urmează să devină, în partea a treia a romanului (cap. XX-XXVI) victima lui don Rodrigo și a „sceleraților” din anturajul său (Gertrude, „Doamna din Monza”, călugărită cu forța de familie, și don Egidio) cu ajutorul cărora organizează răpirea fetei din mănăstire.

Frontispiciul ediției din anul 1842

Urmașul lui don Rodrigo (care, agonizează, ciumat) dovedește un suflet nobil și repară in justiția suferită de Renzo; astfel, cei doi logodnici înving vitregiile care le-au confirmat sentimentele și urmează să beneficieze, „într-o viață muncitoare și tihnită, de bucuriile rezervate de Providența în care și-au pus totdeauna speranța...” Finalul convențional, în spiritul clasicismului moralizator, atestă un surprinzător „retard” al prozei italiene din prima jumătate a lui Ottocento, secol „colorat” câteva decenii mai târziu de verism și decadentism.

Maxima virtute a cărții o constituie performanța lexicală a lui Manzoni care a realizat un extraordinar document de limbă literară reînnoită. Dramatizări, transpoziții muzicale și cinematografice.

Edera Prodan, XII B

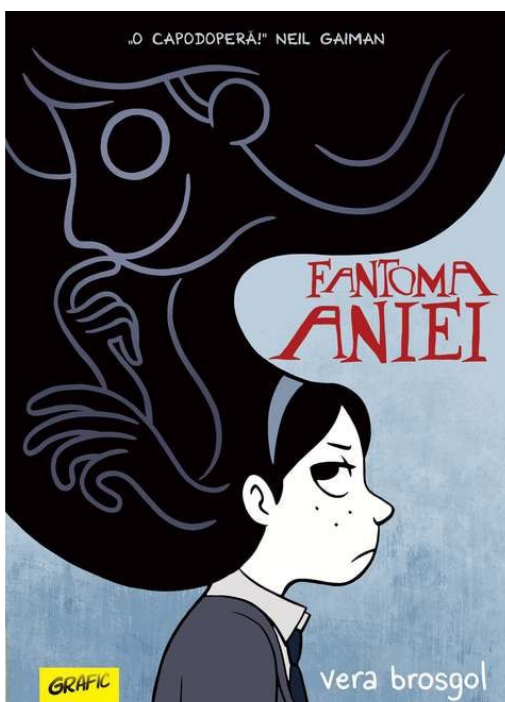
Recenzie carte

„Fantoma Aniei”, de Vera Brosgol

Cartea scrisă de Vera Brosgol apărută în anul 2017 este o carte de tip bandă desenată care i se apropie generației de astăzi îmbinând viața unei adolescente din liceu cu anumite aspecte din zilele de azi la anumiți adolescenți din licee, vârsta recomandată fiindu-i de 14-18 ani. Dintre toți oamenii tu ar trebui să înțelegi că dragostea îi poate duce pe oameni la gânduri nebunești.

Printre miile de lucruri pe care Ania le putea găsi la fundul unui puț vechi, nici nu-i putea trece prin cap că o nouă prietenă se poate afla acolo. Mai ales o prietenă care este moartă de mai bine de un secol. Căderea în puț i s-a părut teribilă, dar viața ei va deveni un coșmar cât de curând. Nu își iubește înfașisarea, fiind foarte nemulțumită cu corpul ei, nu se simte în regulă cu propria familie, fiindu-i rușine cu ea, iar la liceu, nici nu încearcă să își găsească locul pentru a dobândi o viață cât mai socială. O nouă prietenă, moartă de asemenea, este ceea ce Ania ar putea avea nevoie, cel puțin asta credea, însă nu după mult timp, aceasta realizează ce greșală enormă a făcut, când a luat la cunoștință faptul că prietena ei chiar nu glumea când i-a spus că vrea să fie alături de ea toată viața.

Elena ANTONESEI, IX B

Ziua mondială a sănătății mintale se marchează în fiecare an la 10 octombrie? Această zi a fost stabilită în 1992 de către Federația Mondială pentru Sănătate Mintală.

Pe 18 octombrie 1967 a avut loc lansarea filmului de animație „Cartea jungle”?

Pe 25 octombrie este sărbătorită Ziua Armatei Române?

La data de 2 noiembrie sunt comemorați martirii și eroii națiunii române: Horea, Cloșca și Crișan?

În fiecare an, pe 9 noiembrie sărbătorim Ziua Mondială a Libertății?

Pe 21 noiembrie 1783, la Paris, Jean-François Pilâtre de Rozier și François Laurent d'Arlandes au realizat primul zbor din lume într-un balon cu aer cald; zborul a durat 25 de minute, pe o distanță de 9 km iar altitudinea maximă atinsă a fost de 900 de metri?

Pe data de 5 decembrie 2017, Regele Mihai I s-a stins din viață la vârsta de 96 de ani, la reședința sa din Aubonne, Elveția?

La 16 decembrie 1910 inginerul și inventatorul român Henri Coanda a efectuat primul zbor experimental din lume al unui avion cu reacție, de invenție proprie?

Pe 27 decembrie 537 a fost inaugurată Biserica Sfânta Sofia din Constantinopol, devenită în 1453 moschee și în 1935 muzeu?

Ramona PRODAN, XII B

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi

ADMITERE 2023

Proiecte Erasmus+

Program de mentorat
pentru elevi

Corul HARIS

Cluburile ALEPH

Corul psaltic AGNUS

Cercul
de spiritualitate

De ce noi??

Biblioteca
„Pr. Dumitru Furtună”

Revista
„Viața școlii tale”

Ansamblul „Romanița”

Cenaclul HARIS

FILOLOGIE BILINGV

Română-Engleză

26 locuri (băieți și fete)

ÎNSCRIERI: 15-16 MAI 2023

PROBE : 17-19 MAI 2023

www.seminaruldorohoi.ro/filologie-bilingv

Profil acreditat ARACIP din anul 2016

TEOLOGIE PASTORALĂ

24 locuri (băieți)

ÎNSCRIERI: 15-16 MAI 2023

PROBE: 17-19 MAI 2023

www.seminaruldorohoi.ro/teologie-pastorala/

Absolvenții de Seminar pot opta pentru
continuarea studiilor în cadrul
Facultății de Teologie Ortodoxă
sau pentru oricare altă instituție
de învățământ superior.

Dorohoi, str. Poștei 14

0231611961

0742053121

[seminaruldorohoi](http://seminaruldorohoi.ro)

SEMINARUL TEOLOGIC LICEAL ORTODOX „SFÂNTUL IOAN IACOB” DOROHOI

Str. Poștei, nr. 14 Dorohoi, 715200/ tel./fax 0231/611961

www.seminaruldorohoi.ro; e-mail: semdorohoi@yahoo.com